

31234

РАХУНКИ

ДЛЯ ШКІЛ НАРОДНИХ

ЧАСТЬ II.

Ціна примірника 45 гелерів.

У ЛЬВОВІ.

Накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок.

1917.

2007
2012

РАХУНКИ

ДЛЯ ШКІЛ НАРОДНИХ.

Часть II.

~~31234~~

Ціна примірника 45 гелерів.

У ЛЬВОВІ.

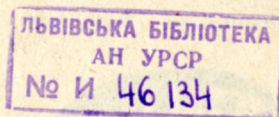
Накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок.

1917.

511 (076.3)

204

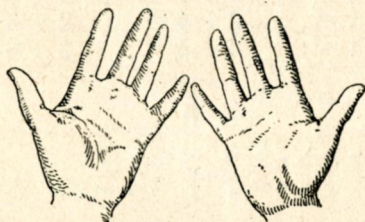
В публичних школах мають уживати ся лиш книжки приписані ц. к. Радою Шкільною краєвою і видані накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок, винявши окремі уповажнення Ради Шкільної краєвої. Також не вільно тих книжок продавати по цінах висших над ті, які на заголовнім листі означені. Кожда книжка, видана накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок, має на заголовнім листі ц. к. орла з написом: „Ц. к. Видавництво книжок шкільних“.

Перший розділ.

А) Обсяг чисел від 1 до 10.

Численє.

Кілько маєш пальців на одній руці, а кілько разом на обох руках?

10 гелєрів (10 h) = 1 десятак.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Числи від 1 до 10 вперед! — взад!

2, 4, 6, 8, 10.

Числи по 2 до 10 вперед! — вспять (взад)!

Додаванє і відниманє.

1.

$1 + 1 =$	$1 - 1 =$	$2 + \bullet = 5$	$5 - 3 + 2 =$
$2 + 2 =$	$3 - 1 =$	$3 + \bullet = 4$	$2 + 1 - 2 =$
$3 + 2 =$	$4 - 2 =$	$5 - \bullet = 1$	$5 - 1 + 1 =$
$1 + 2 =$	$5 - 3 =$	$5 - \bullet = 3$	$4 + 1 - 3 =$

2.

$9 + 1 =$	$7 + 3 =$	$7 + 1 =$	$3 + 7 =$	$2 + 2 =$
$5 + 1 =$	$5 + 3 =$	$1 + 9 =$	$4 + 6 =$	$3 + 3 =$
$7 + 2 =$	$6 + 3 =$	$2 + 6 =$	$4 + 5 =$	$4 + 4 =$
$6 + 2 =$	$6 + 4 =$	$2 + 4 =$	$3 + 4 =$	$5 + 5 =$
$8 + 2 =$	$5 + 4 =$	$3 + 5 =$	$2 + 8 =$	$4 + 5 =$

3.

$9 + \bullet = 10$	$6 + \bullet = 9$	$3 + \bullet = 8$	$4 + \bullet = 8$
$5 + \bullet = 10$	$5 + \bullet = 7$	$7 + \bullet = 9$	$7 + \bullet = 10$

4.

$10 - 1 =$	$10 - 3 =$	$10 - 5 =$	$10 - 7 =$	$4 - 2 =$
$8 - 1 =$	$7 - 3 =$	$8 - 5 =$	$9 - 7 =$	$6 - 3 =$
$10 - 2 =$	$9 - 3 =$	$10 - 6 =$	$10 - 8 =$	$8 - 4 =$
$7 - 2 =$	$10 - 4 =$	$7 - 6 =$	$9 - 8 =$	$10 - 5 =$
$9 - 2 =$	$6 - 4 =$	$9 - 6 =$	$10 - 9 =$	$10 - 10 =$

5.

$10 - \bullet = 5$	$9 - \bullet = 5$	$7 - \bullet = 2$	$5 + 3 - 6 =$
$10 - \bullet = 7$	$7 - \bullet = 3$	$9 - \bullet = 4$	$4 + 5 - 2 =$
$10 - \bullet = 9$	$8 - \bullet = 5$	$6 - \bullet = 1$	$6 + 4 - 7 =$

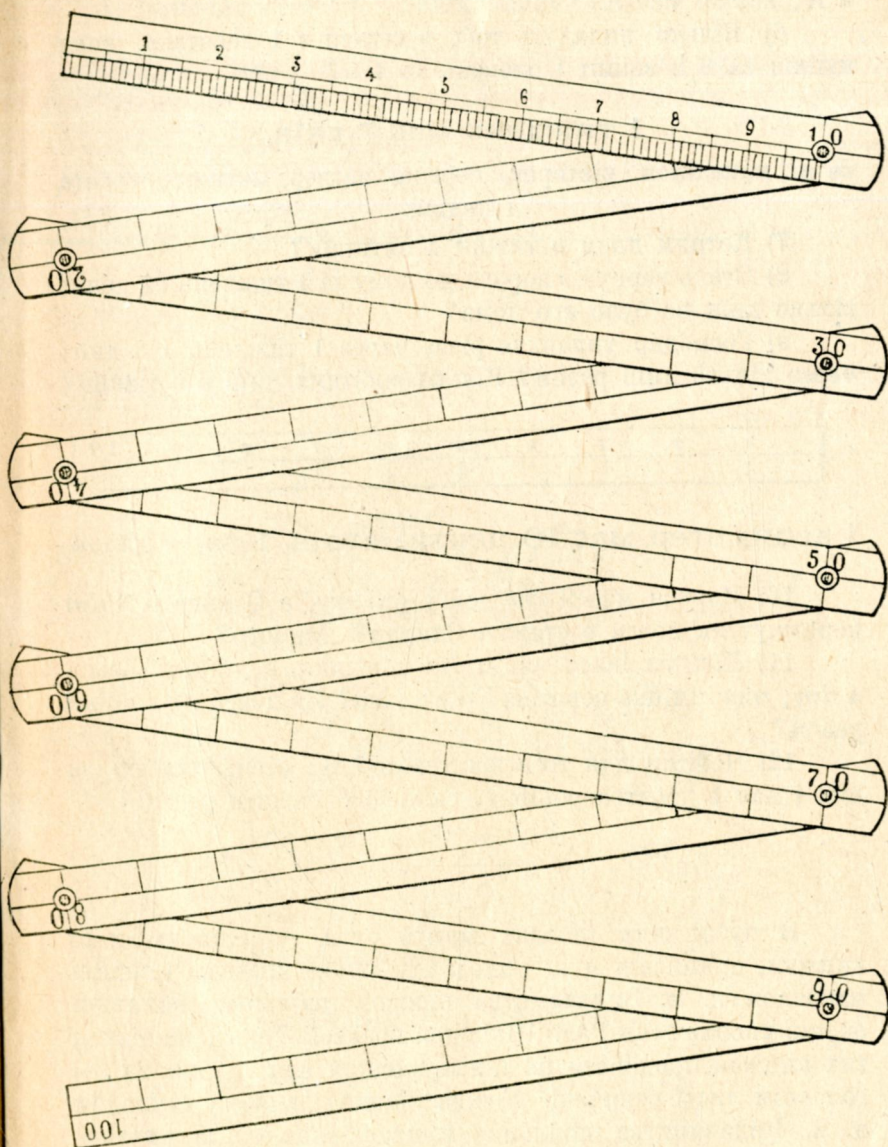
Приміри.

1) Мавш 5 яблук, а сестра має 4; кільки яблук маєте разом? Хто має більше яблук і о скілько?

2) Івась має 9 h; кільки h бракує єму до 1 десятака? Длячого?

3) Антін мав 7 h, а хотів купити поштовий значок за 1 десятака; кільки h бракувало ще єму?

1 корона = 1 К
2 п'яťкороновки (5 К + 5 К) = 1 десяти-
коровнка (10 К).

1 метр має 10 дециметрів
1 m = 10 dm

4) Отець мав 2 п'яťкоропівки; купив за 8 К барана; кільки ще остало єму гроший? Длячого?

5) Мама має заплатити 1 десятикоропівку, а бракує їй 3 К; кільки має К?

6) Кільки видадуть тобі в склепі з 1 десятиака, коли купиш за 6 h зошит і оловець за 4 h?

1 тиждень має 7 днів,

сб в: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота і неділя.

7) Котрим днем в тижни є п'ятниця?

8) Отець вернув з дороги до дому за 1 тиждень і 1 день; кільки днів не було вго дома?

9) Господар управляє рілю через 1 тиждень і 3 дни; через кільки днів разом? Кільки робітних днів є в тижни?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1 дециметр має 10 центиметрів. $1\text{ dm} = 10\text{ cm}$.

10) Маруся має 9 dm довгу стяжку, а Оленка о 3 dm коротшу; як довга є стяжка Оленки? Длячого?

11) Лінійка Івася має 6 dm довжини, а лінійка Левка 4 dm; чия лінійка коротша? о скільки? Як довгі обі лінійки разом?

12) Чобітки для тебе коштують 7 К; отець платить за них і дає 1 десятикоропівку; скільки одержить решти?

В публичних школах мають бути в уживаню лип книжки, приписані ц. к. Радою Шкільною краєвою і видані накладом ц. к. Видавництва книжок шкільних, винявши окремі уповажнення Ради Шкільної краєвої. Також не вільно тих книжок продавати по цінах висших над ті, які на заголовнім листі означені. Кожда книжка, видана накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок, має на заголовнім листі ц. к. орла з написом: „Ц. к. Видавництво книжок шкільних.“

Б) Обсяг чисел до 20.

Численє.

1) Почисли гроші в кождім рядку!

= ? h

= ? h

= ? h

= ? h

= ? h

= ? h

2 десятиаки = 1 двайцятак.

=

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

2) Числи від 11 до 20 вперед! — вспять! Від 1 до 20! — від 20 до 1!

3) Кілько то h : 1 десятак і 3 h ? Кілько h одержиш за 1 дваїцятака? Заміни на десятиаки і гелери: 15 h !

2 десятикоронівки (10 К + 10 К) = 1 дваїцятькоронівка (20 К).

4) Кілько то К: 1 десятикоронівка і 6 К? Кілько К дістанеш за 1 дваїцятькоронівку? Заміни на десятикоронівки і К: 18 К!

5) Кілько то одиниць: 1 десятка і 9 одиниць? Кілько то одиниць: 2 десятиаки? Напиши се! Як напишеш цифрами: тринаїцять!

6) Кілько то dm : 1 m і 8 dm ? Кілько dm є в 2 m ?

Додаванє і відниманє.

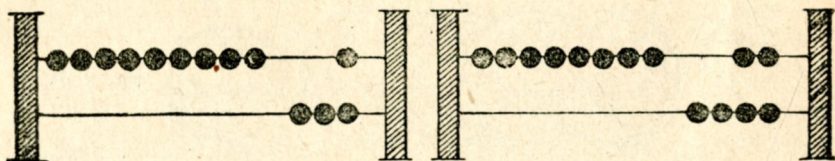
а) Додаванє.

1.

$10 + 1 =$	$3 + 1 =$	$12 + 4 =$	$14 + 6 =$	$3 + 3 =$
$10 + 2 =$	$13 + 1 =$	$15 + 4 =$	$12 + 7 =$	$4 + 4 =$
$10 + 5 =$	$14 + 2 =$	$15 + 5 =$	$12 + 8 =$	$5 + 5 =$
$10 + 7 =$	$15 + 3 =$	$13 + 5 =$	$11 + 9 =$	$10 + 10 =$

9 + 4

8 + 6

2.

$9 + 4 = *$	$8 + 6 =$	$7 + 9 =$	$5 + 7 =$	$6 + 6 =$
$9 + 2 =$	$8 + 3 =$	$7 + 6 =$	$5 + 8 =$	$7 + 7 =$
$9 + 6 =$	$8 + 9 =$	$6 + 5 =$	$4 + 7 =$	$8 + 8 =$
$9 + 5 =$	$8 + 7 =$	$6 + 7 =$	$3 + 9 =$	$9 + 9 =$

*) Додавай так: $9 + 1 = 10$, $10 + 3 = 13$; отже $9 + 4 = 13$.

3.

$1 + 2 =$	$1 + 3 =$	$1 + 4 =$	$1 + 9 =$
$3 + 2 =$	$4 + 3 =$	$5 + 4 =$	$2 + 9 =$
Додавай по 2	$7 + 3 =$	$9 + 4 =$	$3 + 9 =$
аж до 19!	до 19!	до 17!	до $10 + 9 =$

4) Додавай до 8 слідуєчі числа: 3, 5, 7, 9, 6! Напиши сі додавання!

5) $14 + \bullet = 20$ | $13 + \bullet = 20$ | $6 + \bullet = 14$ | $5 + 6 + 8 =$
 $17 + \bullet = 20$ | $15 + \bullet = 20$ | $9 + \bullet = 16$ | $9 + 6 + 2 =$

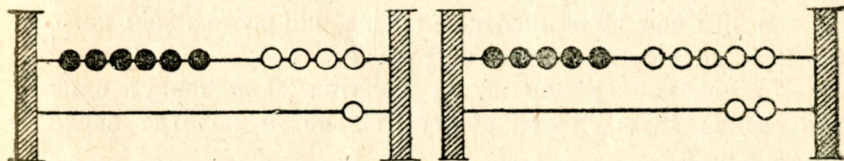
б) Відніманє.

1.

$11 - 1 =$	$6 - 1 =$	$18 - 3 =$	$18 - 6 =$	$14 - 2 =$
$15 - 5 =$	$16 - 1 =$	$15 - 3 =$	$19 - 7 =$	$16 - 3 =$
$17 - 7 =$	$4 - 2 =$	$19 - 4 =$	$19 - 8 =$	$18 - 4 =$
$19 - 9 =$	$14 - 2 =$	$17 - 4 =$	$16 - 4 =$	$20 - 10 =$
$16 - 6 =$	$17 - 2 =$	$19 - 5 =$	$19 - 3 =$	$10 - 10 =$

11-5

12-7

2.

$11 - 5 = *)$	$12 - 7 =$	$14 - 6 =$	$16 - 7 =$	$10 - 5 =$
$11 - 3 =$	$12 - 4 =$	$14 - 9 =$	$17 - 8 =$	$12 - 6 =$
$11 - 2 =$	$12 - 8 =$	$15 - 7 =$	$17 - 9 =$	$14 - 7 =$
$11 - 4 =$	$13 - 5 =$	$15 - 8 =$	$18 - 9 =$	$16 - 8 =$
$11 - 8 =$	$13 - 9 =$	$16 - 9 =$	$18 - 8 =$	$18 - 9 =$

*) Коли від 11 маєш відіймати 5, подумай, чи остане менше ніж 10? Відійми стільки, щоби остало 10! Кілько мав ти відіймати від 11? Кілько ти вже відіймив? Кілько ще відіймеш? Кілько остає? Відіймай отже так: $11 - 1 = 10$, $10 - 4 = 6$; отже $11 - 5 = 6$.

3.

$$\begin{array}{l|l|l|l|l} 10 - 3 = & 20 - 7 = & 15 - 12 = * & 16 - 13 = & 20 - 18 = \\ 20 - 3 = & 20 - 9 = & 18 - 12 = & 18 - 14 = & 20 - 14 = \\ 20 - 5 = & 20 - 4 = & 19 - 11 = & 19 - 16 = & 20 - 16 = \end{array}$$

*) Відіймай так: $15 - 10 = 5$, $5 - 2 = 3$; отже $15 - 12 = 3$.

4.

$$\begin{array}{l|l|l|l} 19 - 2 = & 19 - 3 = & 19 - 4 = & 20 - 7 = \\ 17 - 2 = & 16 - 3 = & 15 - 4 = & 19 - 7 = \\ \text{Відіймай по 2} & \dots - 3 = & \dots - 4 = & 18 - 7 = \\ \text{аж до 1!} & \text{до 1!} & \text{до 3!} & \text{і т. д.} \end{array}$$

5) Від **16** відіймай слідуєчі числа: 7, 5, 9, 8! Напиши сї віднімання!

$$\begin{array}{l|l|l|l} 6) \ 20 - \bullet = 10 & 16 - \bullet = 9 & 9 + 5 - 8 = & 20 - 14 + 5 = \\ 15 - \bullet = 8 & 12 - \bullet = 7 & 13 - 6 + 7 = & 20 - 7 + 5 = \end{array}$$

Приміри.

1) Маєш 16 h; кілька тобі бракує до двайцятака?

2) Ти купив за 12 h соли, за 4 h булку і за 2 h свічку; кілька тобі видали з двайцятака?

3) Отець заробляє тижнево 12 К, син 7 К; кілька виносить їх тижневий заробок?

4) Дім має 11 m висоти, а група, що росте побіч него, є о 2 m виспа; як висока є група?

5) Дві пані купили штуку полотна 20 m довгу; одна пані взяла 13 m, друга решту; кілька m полотна взяла друга пані?

12 штук = 1 тузін. Кілько то штук: 1 тузін і 5 штук?

6) В першій ряді лавок є 1 тузін каламарів, а в другім 8 штук; кілька каламарів є разом?

7) Купець мав 1 тузін і 5 штук ґузиків; продав з того 8 ґузиків; кілька ґузиків єму ще остало?

1 рік має 12 місяців, с. є: січень, лютий, марець, цвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, падолист і грудень. Як називає ся пятий місяць в році?

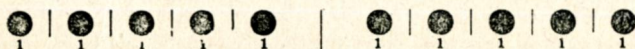
8) З 1 року минуло вже 9 місяців; кілька місяців є ще до кінця року?

9) Паробок служив у господаря через 1 рік і 3 місяці; кілька місяців разом служив він?

10) Твоя сестра має 18 літ; кілька літ мала перед 7 літами?

Множенє, помір і поділ.

● 1 = одиниця.

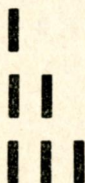

1) Відсунь на числівниці 7 разів по 1 галці і почисли, кілька в галок?

2) Напиши 8 разів по 1 черті і почисли, кілька в черт!

3) З кількох поодиноких h одержиши 10 h?

4) Напиши чертами по черзі всі числа від 1 до 10, в сей спосіб:

і т. д. аж до 10.

5.

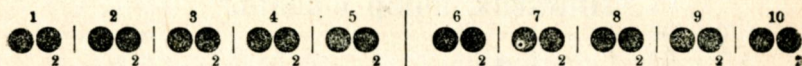
$1 \times 1 =$	$1 : 1 =$		$6 \times 1 =$	$6 : 1 =$	$\frac{6}{6} =$
*) $2 \times 1 =$	**) $2 : 1 =$	***) $\frac{2}{2} =$	$7 \times 1 =$	$7 : 1 =$	$\frac{7}{7} =$
$3 \times 1 =$	$3 : 1 =$	$\frac{3}{3} =$	$8 \times 1 =$	$8 : 1 =$	$\frac{8}{8} =$
$4 \times 1 =$	$4 : 1 =$	$\frac{4}{4} =$	$9 \times 1 =$	$9 : 1 =$	$\frac{9}{9} =$
$5 \times 1 =$	$5 : 1 =$	$\frac{5}{5} =$	$10 \times 1 =$	$10 : 1 =$	$\frac{10}{10} =$

*) Читай: „2 рази 1“, **) „1 в 2 містить ся“, ***) „2 поділене на дві рівні частини“.

6.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|} \hline 9 \times 1 + 9 = & 4 \times 1 + 7 = & 8 \times 1 + 9 = & 3 \times 1 + 9 = \\ 7 \times 1 + 5 = & 5 \times 1 + 8 = & 10 \times 1 + 10 = & 2 \times 1 + 7 = \\ \hline \end{array}$$

●● 2 = двійка.

1.

$1 \times 2 =$	$2 : 2 =$		$6 \times 2 =$	$12 : 2 =$	$\frac{12}{6} =$
$2 \times 2 =$	$4 : 2 =$	$\frac{4}{2} =$	$7 \times 2 =$	$14 : 2 =$	$\frac{14}{7} =$
$3 \times 2 =$	$6 : 2 =$	$\frac{6}{3} =$	$8 \times 2 =$	$16 : 2 =$	$\frac{16}{8} =$
$4 \times 2 =$	$8 : 2 =$	$\frac{8}{4} =$	$9 \times 2 =$	$18 : 2 =$	$\frac{18}{9} =$
$5 \times 2 =$	$10 : 2 =$	$\frac{10}{5} =$	$10 \times 2 =$	$20 : 2 =$	$\frac{20}{10} =$

2.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|} \hline 7 \times 2 + 3 = & 8 \times 2 + 4 = & 5 \times 2 + 10 = & 17 = 8 \times 2 + \cdot \\ 9 \times 2 - 2 = & 6 \times 2 - 5 = & 10 \times 2 - 7 = & 19 = 9 \times 2 + \cdot \\ \hline \end{array}$$

Чвірка = 4

$$\begin{array}{c} 4 \mid 4 \mid 4 \mid 4 \mid 4 \\ \hline 1 \quad 2 \quad 3 \quad 4 \quad 5 \end{array}$$

$1 \times 4 =$	$4 : 4 =$	
$2 \times 4 =$	$8 : 4 =$	$\frac{8}{2} =$
$3 \times 4 =$	$12 : 4 =$	$\frac{12}{3} =$
$4 \times 4 =$	$16 : 4 =$	$\frac{16}{4} =$
$5 \times 4 =$	$20 : 4 =$	$\frac{20}{5} =$

Вісімка = 8

$$\begin{array}{c} 8 \mid 8 \\ \hline 1 \quad 2 \end{array}$$

$1 \times 8 =$	$8 : 8 =$	
$2 \times 8 =$	$16 : 8 =$	$\frac{16}{2} =$
$3 \times 4 + 7 =$	$5 \times 4 - 6 =$	
$2 \times 8 + 3 =$	$4 \times 4 - 9 =$	

3 = трійка.

1) Відсунь на числівниці 6 разів по 3 галки і почисли, кільки 6 галок!

2) Напиши 5 разів по 3 черти і почисли, кільки 6 черт! Кільки разів по 3 черти треба написати, щоби отримати 12 черт?

3) Котрі числа в обсягу 20 можеш одержати з трійок?

4) Напиши чертами по черзі ті числа в обсягу 20, які з трійок дадуть ся утворити, в сей спосіб:

5.

$1 \times 3 =$	$3 : 3 =$		$4 \times 3 =$	$12 : 3 =$	$\frac{12}{4} =$
$2 \times 3 =$	$6 : 3 =$	$\frac{6}{2} =$	$5 \times 3 =$	$15 : 3 =$	$\frac{15}{5} =$
$3 \times 3 =$	$9 : 3 =$	$\frac{9}{3} =$	$6 \times 3 =$	$18 : 3 =$	$\frac{18}{6} =$

Шістка = 6

6 | 6 | 6
1 2 3

$1 \times 6 =$	$6 : 6 =$	
$2 \times 6 =$	$12 : 6 =$	$\frac{12}{2} =$
$3 \times 6 =$	$18 : 6 =$	$\frac{18}{3} =$

Девятка = 9

9 | 9
1 2

$1 \times 9 =$	$9 : 9 =$
$2 \times 9 =$	$18 : 9 =$
	$\frac{18}{2} =$

$6 \times 3 - 5 =$	$3 \times 6 - 9 =$	$5 \times 3 + 4 =$	$2 \times 8 + 4 =$
$4 \times 3 + 7 =$	$2 \times 9 - 7 =$	$2 \times 6 - 5 =$	$3 \times 4 - 5 =$

Пятка = 5

5 | 5 | 5 | 5
1 2 3 4

$1 \times 5 =$	$5 : 5 =$	
$2 \times 5 =$	$10 : 5 =$	$\frac{10}{2} =$
$3 \times 5 =$	$15 : 5 =$	$\frac{15}{3} =$
$4 \times 5 =$	$20 : 5 =$	$\frac{20}{4} =$

Десятка = 10

10 | 10
1 2

$1 \times 10 =$	$10 : 10 =$	
$2 \times 10 =$	$20 : 10 =$	$\frac{20}{2} =$
$4 \times 5 - 8 =$	$2 \times 10 - 9 =$	

Сімка = 7

$1 \times 7 =$ | $7 : 7 =$ | $2 \times 7 =$ | $14 : 7 =$ | $\frac{14}{2} =$

Приміри.

- 1) Кілько треба заплатити за 9 булок по 2 h?
- 2) За 1 h купиш 2 яблука; кілько яблук мав би ти за 7 h?
- 3) Кілько олівців по 2 h дістанеш за 16 h?
- 4) Мати потребує що дня до страви 3 яєць; на кілько днів вистане матери 12 яєць?

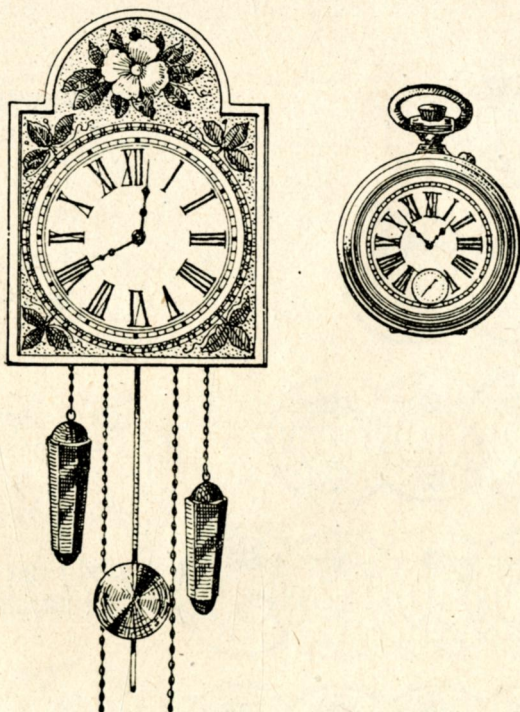
В шестистіннім дециметрі змістить ся
1 літр води.

- 5) В горці змістить ся 2 l молока; в кількох таких самих горцях змістить ся 20 l молока?
- 6) Поділи 20 сливок рівно між 2 хлопців! По кілько сливок даш кождому?
- 7) Кілько зошитів по 6 h купиш за 18 h?
- 8) 1 літр збираного молока коштує 8 h; кілько коштує 2 l?
- 9) З 2 m стяжки відтяла мати два рази по 9 dm; кілько dm стяжки остало?

Числа римські.

На щиті годинника 6 години означені числами римськими.

I = 1	VI = 6	XI = 11	XVI = 16
II = 2	VII = 7	XII =	XVII =
III = 3	VIII = 8	XIII =	XVIII =
IV = 4	IX = 9	XIV =	XIX =
V = 5	X = 10	XV =	XX =

- 1) Перечитай: I; V; IV; X; IX; XVIII!
- 2) Напиши перечитані числа римські звичайними числами!
- 3) Напиши римськими числами: 3; 7; 9; 1; 4; 19; 20!

Другий розділ.

Обсяг чисел до 100.

А) Десятки.

= 1 десятак
= десять h **10**

= 2 десятиаки
= дваццять h **20**

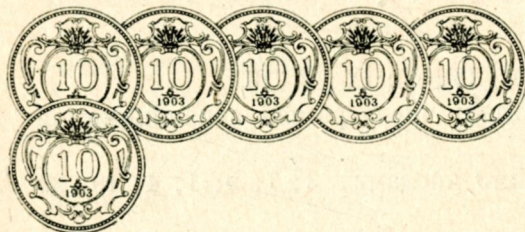
= 3 десятиаки
= трийцять h **30**

= 4 десятиаки
= сорок h **40**

= 5 десятиаків
= пятьдесят h **50**

= 6 десятиаків
= шістьдесят h **60**

= 7 десятиків
= сімдесят h **70**

= 8 десятиків
= вісімдесят h **80**

= 9 десятиків
= дев'яносто h **90**

= 10 десятиків
= **сто h 100**

= **1 корона = 100 h**

1) Числи по 10 до 100 вперед! — вспять! Напиши ті числа

2) Кілько *dm* має 1 *m*? Кілько *cm* має 1 *dm*?

1 метр = 10 dm = 100 cm; 1 dm = 10 cm.

Рахунки часть II.

ЛВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ И 46 134

Додаванє і відниманє.

а) Додаванє.

1.

$1 + 1 =$	$3 + 2 =$	$5 + 4 =$	$20 + 6 =$	$20 + 20 =$
$10 + 10 =$	$30 + 20 =$	$50 + 40 =$	$40 + 6 =$	$40 + 40 =$
$2 + 1 =$	$50 + 20 =$	$30 + 40 =$	$20 + 7 =$	$30 + 30 =$
$20 + 10 =$	$4 + 3 =$	$3 + 5 =$	$10 + 8 =$	$50 + 50 =$
$40 + 10 =$	$40 + 30 =$	$30 + 50 =$	$50 + 9 =$	$50 + 40 =$

2.

$10 + \bullet = 90$	$40 + \bullet = 60$	$70 + \bullet = 100$	$100 = 60 + \bullet$
$20 + \bullet = 60$	$50 + \bullet = 90$	$80 + \bullet = 100$	$100 = 70 + \bullet$
$30 + \bullet = 70$	$60 + \bullet = 80$	$90 + \bullet = 100$	$100 = 20 + \bullet$

3.

$40 + 20 + 30 =$	$20 + 30 + 20 + \bullet = 100$	$100 = 40 + 40 + \bullet$
$50 + 10 + 20 =$	$40 + 10 + 30 + \bullet = 100$	$100 = 30 + 30 + \bullet$

б) Відниманє.

1.

$2 - 1 =$	$5 - 3 =$	$8 - 5 =$	$10 - 5 =$	$40 - 20 =$
$20 - 10 =$	$50 - 30 =$	$80 - 50 =$	$100 - 50 =$	$80 - 40 =$
$70 - 10 =$	$90 - 30 =$	$90 - 50 =$	$100 - 70 =$	$60 - 30 =$
$3 - 2 =$	$7 - 4 =$	$70 - 50 =$	$100 - 20 =$	$50 - 30 =$
$30 - 20 =$	$70 - 40 =$	$90 - 60 =$	$90 - 90 =$	$90 - 60 =$
$50 - 20 =$	$90 - 40 =$	$90 - 70 =$	$100 - 100 =$	$70 - 30 =$

2.

$50 - \bullet = 10$	$90 - \bullet = 30$	$80 - \bullet = 50$	$100 - \bullet = 10$
$70 - \bullet = 20$	$50 - \bullet = 30$	$70 - \bullet = 40$	$100 - \bullet = 40$
$80 - \bullet = 20$	$80 - \bullet = 40$	$90 - \bullet = 50$	$100 - \bullet = 70$

3.

$100 - 50 - 30 =$	$90 - 20 - 50 =$	$80 - 30 - 10 =$	$70 - 40 - 20 =$
$100 - 20 - 70 =$	$90 - 30 - 20 =$	$80 - 20 - 30 =$	$70 - 20 - 30 =$
$100 - 30 - 40 =$	$90 - 10 - 50 =$	$80 - 60 - 10 =$	$60 - 30 - 10 =$

4.

$70 - 50 + 60 =$	$60 + 40 - 20 - 50 =$	$80 - 30 + 40 =$
$50 + 40 - 20 =$	$70 + 30 - 80 + 50 =$	$70 - 40 + 60 =$

Множенє і помір (міщенє).

1.

$1 \times 10 =$	$4 \times 10 =$	$10 : 10 =$	$20 : 10 =$
$3 \times 10 =$	$7 \times 10 =$	$40 : 10 =$	$70 : 10 =$
$5 \times 10 =$	$9 \times 10 =$	$80 : 10 =$	$90 : 10 =$
$2 \times 10 =$	$6 \times 10 =$	$60 : 10 =$	$50 : 10 =$
$8 \times 10 =$	$10 \times 10 =$	$30 : 10 =$	$100 : 10 =$

2) Додавай по 20 до 100! Відіймай по 20 від 100!

3.

$1 \times 20 =$	$20 : 20 =$	$1 \times 20 + 10 =$	$30 : 20 = 1 (10) ^*)$
$3 \times 20 =$	$40 : 20 =$	$3 \times 20 + 10 =$	$70 : 20 =$
$5 \times 20 =$	$80 : 20 =$	$2 \times 20 + 10 =$	$50 : 20 =$
$2 \times 20 =$	$60 : 20 =$	$4 \times 20 + 10 =$	$90 : 20 =$
$4 \times 20 =$	$100 : 20 =$	$5 \times 20 - 10 =$	

*) Читай: „20 в 30 містить ся 1 раз і остає 10“!

4) Змінйай на h: 4 дваїцятаки! — 3 дваїцятаки і 1 де-сятак!

5) Кілько дваїцятаків отримаєш за: 80 h; за 50 h?

6) Змінйай на K: 3 дваїцятькоронівки; — 4 дваїцять-коронівки і 1 десятькоронівку!

7) Кілько дваїцятькоронівок золотих або паперових дістанеш за: 100 K; кілько за 70 K?

8.

$0 + 30 =$	$1 \times 30 =$	$30 : 30 =$	$1 \times 30 + 10 =$	$40 : 30 =$
$30 + 30 =$	$2 \times 30 =$	$60 : 30 =$	$2 \times 30 + 10 =$	$70 : 30 =$
$60 + 30 =$	$3 \times 30 =$	$90 : 30 =$	$3 \times 30 + 10 =$	$100 : 30 =$

9.

$1 \times 30 + 20 =$	$50 : 30 =$	$40 + 40 =$	$1 \times 40 =$	$50 + 50 =$
$2 \times 30 + 20 =$	$80 : 30 =$	$2 \times 40 =$	$1 \times 50 =$	$2 \times 50 =$

10.

$40 : 40 =$	$1 \times 40 + 10 =$	$50 : 40 =$	$1 \times 40 + 30 =$	$70 : 40 =$
$80 : 40 =$	$2 \times 40 + 10 =$	$90 : 40 =$	$1 \times 50 + 10 =$	$60 : 50 =$
$50 : 50 =$	$1 \times 40 + 20 =$	$60 : 40 =$	$1 \times 50 + 20 =$	$70 : 50 =$
$100 : 50 =$	$2 \times 40 + 20 =$	$100 : 40 =$	$1 \times 50 + 40 =$	$90 : 50 =$

Поділ.

1.

$20 = 2 \times \cdot$	$\frac{20}{2} =$	$60 = 2 \times \cdot$	$\frac{60}{2} =$	$100 = 2 \times \cdot$
$40 = 2 \times \cdot$	$\frac{40}{2} =$	$80 = 2 \times \cdot$	$\frac{80}{2} =$	$\frac{100}{2} =$

2) Кілько в половина з 80 h? Кілько виносить половина з 1 K; 1 m; 1 року; 1 тузіна?

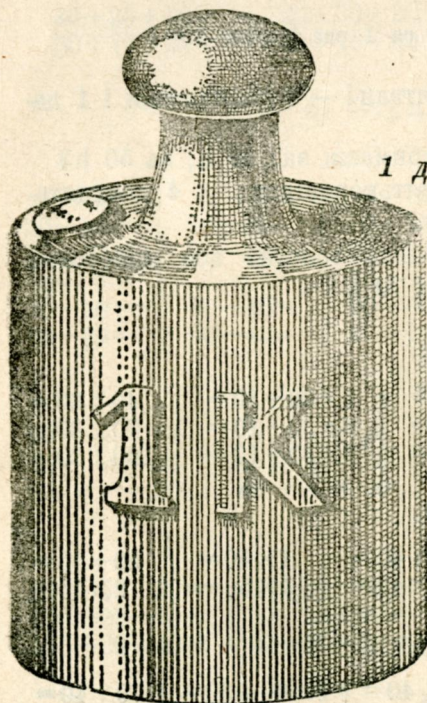
1 літр води важить 1 кільограм (1 kg).

Кілько kg важать 4 l води?

1 кільограм = 100 декаграмів.

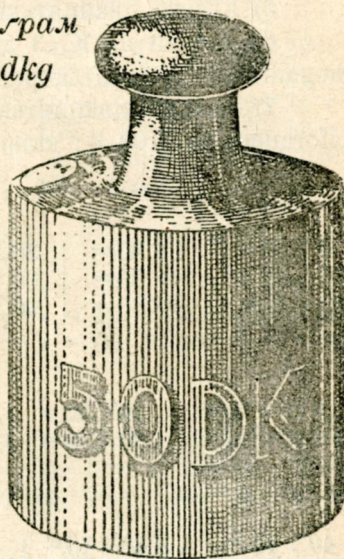
1 kg = 100 dkg.

3) Кілько dkg має пів кільограма?

1 декаграм

1 dkg

1 кільограм = 1 kg

50 декаграмів = 50 dkg

4) Читай: 4 kg 20 dkg! Напиши: вісім кільограмів і сорок декаграмів!

Приміри.

1) Служниця має купити бохонець хліба за 50 h і бублик за 20 h; кілька грошей потребує она на се купно?

2) За масло заплатила мати 1 К без 1 десятиака; кілька то h?

3) Один пастух пас 60 овець, другий 40; котрий з них пас більше овець; — о кілька штук більше; — кілька овець пасли они оба разом?

4) Купи 2 поштові значки по 5 h, 2 по 10 h і принеси решту з 1 К! Кілько отже принесеш?

5) Твоя одежа коштує 20 К, а одежа вітця в 3 рази дорожша; яку вартість має одежа вітця?

6) В рахунку числить кожний місяць 30 днів. Кілько то днів: 3 місяці? Кілько то місяців: 100 днів?

7) 60 штук = 1 копа. Господині продала 1 копу і 20 яєць; кілька то яєць разом?

8) Молотільники мали змолотити 1 копу і 20 снопів жита; змолотили вже 50 снопів; кілька остало до змолочення?

9) Кілько належить ся за 2 шклянки молока по 10 h і за 4 порції яєшниці по 20 h?

10) Отець купив 2 однакі бохонці хліба за 80 h; по чому платив за 1 бохонець?

11) Муляр заробляє тижнево 20 К; за кілька тижнів заробить 100 К?

12) Книжка має 60 сторін; Івась перечитав половину книжки; кілька то сторін?

13) За 3 шнурьки ниток заплатила мати 60 h; кілька коштує одна?

10 аркушів паперу = 1 складка.

14) Отець купив 5 складок паперу; роздав дітям 10 аркушів; кілька паперу єму остало?

100 аркушів паперу = 10 складок = 1 лібра.

15) В громадській канцелярії була 1 лібра паперу; в однім тижни спотребовано 20 аркушів, в другім 30; кілька паперу остало?

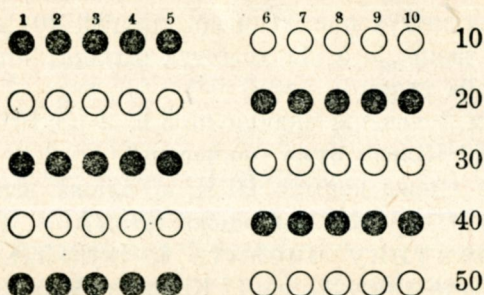
16) З 1 m полотна відтято 40 cm; кілька виносить решта?

17) 1 kg цукру коштує 80 h; кілька належить ся за пів kg? 1 kg рибу коштує 60 h; кілька належить ся за 50 dkg?

18) Купи 2 l нафти по 40 h і шкло до лампи за 10 h. Кілько видасть тобі купець з 1 К?

Б) Численє до 100.

а) Численє від 1 до 50.

1) Числи по 1 до 20; до 30; до 40; до 50! Відчисляй по 1 від 50; від 40; від 30; від 20!

2) Числи по 2 до 20; до 30; до 50! Відчисляй по 2 від 50; від 30!

3) Числи по 5 до 50! Відчисляй по 5 від 50!

4) Числи по 4 від 20 до 40 і скажи, з кількох десятків і одиниць складає ся кожде з сих чисел!

5) Розложи на десятки і одиниці: двацять три; трицять п'ять; сорок с'м; трицять!

6) Напиши цифрами: 2 десятки 4 одиниці; — 4 дес. 2 один.; — 3 дес. 7 один.; — 5 десятків! Відчитай числа, які ти написав!

7) Напиши цифрами: двацять чотири; трицять вісім; сорок шість; трицять!

8) Читай: 1, 11, 31, 2, 12, 22, 42, 3, 13, 33, 43, 50, 4, 14, 40, 44, 5, 15, 25, 6, 16, 26, 46, 7, 17, 27, 18, 38!

9) О скільки більше ніж 20 є: 27? О скільки більшим від 30 є число: 39? О скільки більше ніж 40 є: 48?

10) О скільки меншим є число 20 від 29? 30 від 38?

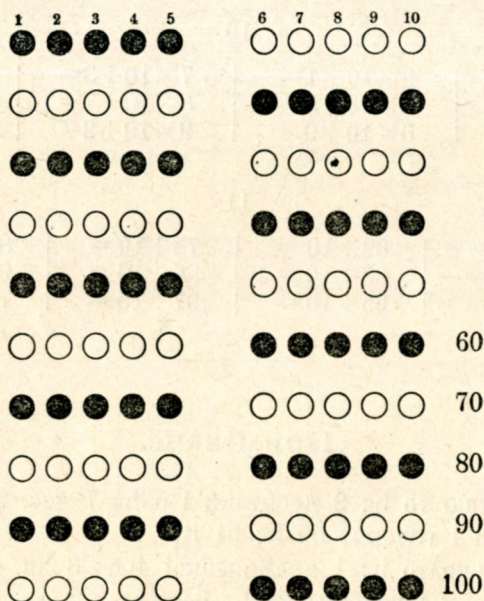
11) Напиши по черзі числа від 27 до 45!

$$\begin{array}{|l|l|l|l|}
 \hline
 2 \times 10 + 4 = & 3 \times 10 + 1 = & 4 \times 10 + 8 = & 2 \times 10 + 9 = \\
 2 \times 10 + 5 = & 3 \times 10 + 6 = & 4 \times 10 + 2 = & 4 \times 10 + 7 = \\
 \hline
 \end{array}$$

13.

$20 : 10 =$		$33 : 10 =$		$49 : 10 =$		$27 : 10 =$
$21 : 10 =$		$37 : 10 =$		$47 : 10 =$		$25 : 10 =$
$24 : 10 =$		$39 : 10 =$		$41 : 10 =$		$42 : 10 =$

б) Численє від 1 до 100.

1) Числи по 1 до 50; до 70; до 100! Відчислай по 1 від 100 до 80; від 70 до 50; від 40 до 20!

2) Числи по 2 до 60; до 80; до 100! Відчислай по 2 від 100 до 70; від 60 до 40!

3) Числи по 5 від 50 до 100 вперед! — вспять! Числи по 2 від 36 до 74! Відчислай по 2 від 82 до 40!

4) Числи по 1 від 50 до 60 і скажи, з кількох десятків і одиниць складався кожне з тих чисел!

5) Розложи на десятки і одиниці: сімдесят чотири; вісімдесят п'ять; дев'яносто сім; шістьдесят!

6) Напиши цифрами: 7 десятків і 2 одиниці; — 8 дес. 5 один.; — 9 дес. 3 один.; — 10 десятків!

7) Напиши цифрами: п'ятдесят сім; дев'яносто дев'ять; вісімдесят один; сто!

8) Читай: 5, 15, 55, 75, 6, 16, 66, 86, 7, 17, 77, 97, 8, 18, 88, 98, 9, 19, 99, 90, 58, 85, 69, 96, 100!

9) Напиши по черзі числа від 72 до 93!

10.

$5 \times 10 + 6 =$	$6 \times 10 + 1 =$	$7 \times 10 + 3 =$	$9 \times 10 + 3 =$
$5 \times 10 + 8 =$	$6 \times 10 + 5 =$	$8 \times 10 + 7 =$	$7 \times 10 + 5 =$
$5 \times 10 + 4 =$	$6 \times 10 + 9 =$	$9 \times 10 + 2 =$	$8 \times 10 + 6 =$

11.

$51 : 10 =$	$62 : 10 =$	$73 : 10 =$	$87 : 10 =$
$56 : 10 =$	$68 : 10 =$	$86 : 10 =$	$92 : 10 =$
$54 : 10 =$	$65 : 10 =$	$97 : 10 =$	$75 : 10 =$

Примінене.

1) Кілько то h : 2 десятиаки і 5 h ; 7 дес. 2 h ? Заміни на десятиаки і гелери: 59 h ; 91 h !

2) Кілько то h : 1 дваццятак і 4 h ; 3 дв. 7 h ? Заміни на дваццятаци і гелери: 89 h ; 64 h !

3) Кілько то K : 1 десятикоронівка і 2 K ; 8 десятикор. і 4 K ? Заміни на десятикоронівки і K : 84 K ; 65 K !

4) Кілько то K : 4 дваццяткоронівки і 6 K ? Заміни на дваццяткоронівки і K : 84 K ; 65 K !

5) Скажи в dm : 2 m 3 dm ; 8 m 5 dm ! Скажи в m і dm : 57 dm ; 93 dm !

6) Кілько cm є: 5 dm 6 cm ; 3 dm 7 cm ? Заміни на dm і cm : 48 cm ; 57 cm !

7) Кілько то аркушів: 2 складки і 5 аркушів? Заміни на складки: 74 аркуші!

В) Додаванє і відніманє.

І. Додаванє і відніманє чисел одноцифрових і двоцифрових без переступлення десятки.

1.

$10+1=$	$80+3=$	$11-1=$	$76-6=$	$77-7=$
$30+4=$	$70+5=$	$81-1=$	$52-2=$	$99-9=$
$90+6=$	$60+7=$	$94-4=$	$59-9=$	$88-8=$

2.

$4+3=$	$5+4=$	$7+2=$	$6+4=$	$3+7=$
$14+3=$	$15+4=$	$17+2=$	$16+4=$	$13+7=$
$24+3=$	$25+4=$	$27+2=$	$26+4=$	$23+7=$
Побільшай перше число о 10 і додавай до него 3, аж до	аж до	аж до	аж до	аж до
$94+3=$	$95+4=$	$97+2=$	$96+4=$	$93+7=$

3.

$14+5=$	$20+4=$	$35+3=$	$93+.=100$	$75+.=77$
$39+1=$	$54+6=$	$42+7=$	$54+.=59$	$85+.=90$
$55+4=$	$93+4=$	$62+7=$	$77+.=80$	$42+.=49$
$78+2=$	$86+2=$	$26+4=$	$51+.=57$	$63+.=67$

4.

$5-2=$	$7-3=$	$8-5=$	$10-6=$	$10-8=$
$15-2=$	$17-3=$	$18-5=$	$20-6=$	$20-8=$
$25-2=$	$27-3=$	$28-5=$	$30-6=$	$30-8=$
Побільшай перше число о 10 і від нього відіймай 2, аж до	аж до	аж до	аж до	аж до
$95-2=$	$97-3=$	$98-5=$	$100-6=$	$100-8=$

5.

$27-3=$	$60-7=$	$25-4=$	$75-.=72$	$100-.=92$
$38-5=$	$47-2=$	$100-7=$	$90-.=86$	$90-.=84$
$89-8=$	$98-7=$	$37-4=$	$69-.=63$	$80-.=71$
$95-2=$	$69-9=$	$90-2=$	$58-.=53$	$50-.=43$

II. Додаване і віднімання чисел одноцифрових і двоцифрових в переступленні десяти.

1.

$9+4=$	$2+9=$	$7+6=$	$5+9=$	$8+7=$
$19+4=$	$12+9=$	$17+6=$	$15+9=$	$18+7=$
$29+4=$	$22+9=$	$27+6=$	$25+9=$	$28+7=$
аж до	аж до	аж до	аж до	аж до
$89+4=$	$82+9=$	$87+6=$	$85+9=$	$88+7=$

2.

$39+2=$	$18+6=$	$37+5=$	$26+9=$	$35+8=$
$59+4=$	$38+9=$	$57+7=$	$66+5=$	$55+9=$
$79+3=$	$58+7=$	$87+9=$	$46+8=$	$85+7=$

3.

а) $11+2=13$	б) $37+3$ до 79	в) $6+6$ до 72
$13+2=15$	г) $43+4$ до 91	д) $8+8$ до 96
і г. д. по 2	е) $19+5$ до 89	е) $9+9^*)$ до 99
аж до 45		

*) $9+10-1$, се є, до 9 додай 10, а відійми 1!

4.

$11-3=$	$13-7=$	$17-9=$	$15-8=$	$12-7=$
$21-3=$	$23-7=$	$27-9=$	$25-8=$	$22-7=$
$31-3=$	$33-7=$	$37-9=$	$35-8=$	$32-7=$
аж до	аж до	аж до	аж до	аж до
$91-3=$	$93-7=$	$97-9=$	$95-8=$	$92-7=$

5.

$27-9=$	$43-8=$	$51-7=$	$25-6=$	$91-5=$
$31-9=$	$85-8=$	$54-7=$	$42-6=$	$64-5=$
$56-9=$	$94-8=$	$62-7=$	$64-6=$	$82-5=$

6.

а) $69-2=67$	б) $56-3$ до 20	в) $89-6$ до 23	г) $100-4$ до 0
$67-2=65$	д) $87-4$ до 39	е) $93-7$ до 9	ж) $90-9^*)$ до 0
і г. д. по 2	з) $48-5$ до 8	е) $75-8$ до 11	
аж до 19			

*) $90-10+1$, се є, від 90 возьми 10, а додай 1!

Приміри.

- 1) Ти мав 1 К; на пера і оловець видав-сь 7 h; кільки гроший тобі остало?
- 2) В коморі була 1 копа і 4 яйця; 5 яєць зіпсувало ся; кільки остало добрих?
- 3) В однім саді росло 42 дерев, в другім о 8 більше; кільки дерев росло в другім саді?
- 4) Ваше поле має 27 загонів, а поле сусіда о 9 загонів менше; кільки загонів має поле сусіда?
- 5) Мішок кави важить 1 kg; сам мішок важить 8 dkg; кільки важить кава?
- 6) Город має 37 m довжини, а ширини о 8 m менше; як широкий є сей город?
- 7) Оленка мажа 56 h, від бабуні одержала 8 h; кільки гроший має Оленка разом?
- 8) В І. клясі є 62 учеників, в П. о 6 менше; кільки учеників є в П. клясі?
- 9) Стрийко має 52 літ, а отець є о 7 літ молодший; кільки літ має отець?
- 10) Мішок пшениці важить 96 kg; кільки пшениці бракує до 100 kg?

III. Додаванє і відніманє двоцифрових чисел без переступленя десятки.

1.

11+10=	27+60=	25-10=	94-60=	24+.=54
35+20=	16+80=	97-20=	81-70=	67+.=87
43+30=	35+40=	58-30=	99-90=	52+.=72
54+40=	78+20=	77-40=	68-30=	49+.=89

2.

10+15=	13+14*)=	64+21=	33+33=	55+.=88
20+34=	23+25=	76+13=	42+42=	74+.=99
30+51=	31+38=	85+14=	24+24=	37+.=78
40+37=	45+44=	14+65=	13+13=	61+.=86

*) Додавай так: 13+10=23, 23+4=27; отже 13+14=27.

3.

25+15=	78+12=	32+58=	25+25=	19+.= 30
53+27=	16+74=	19+51=	45+45=	42+.= 60
62+18=	89+11=	33+67=	35+35=	55+.= 80

4.

21-10=	23-12*)=	87-64=	66-33=	57-•=35
82-30=	97-34=	76-52=	55-44=	95-•=42
93-50=	75-43=	39-17=	88-22=	68-•=28
68-40=	59-25=	55-42=	99-44=	88-•=44

*) Відіймай так: 23-10=13, 13-2=11; отже 23-12=11.

5.

20-15=	40-12=	70-44=	50-25=	100-73=
40-37=	60-26=	80-37=	90-45=	100-56=
60-52=	90-33=	40-21=	70-35=	100-45=
80-79=	80-45=	60-18=	30-15=	100-67=
100-91=	50-38=	50-33=	100-55=	100-84=

IV. Додаванє і відніманє двоцифрових чисел в переступленєм десятки.

1.

16+16=	49+14=	58+37=	23+59=	16+78=
18+18=	65+27=	63+28=	36+47=	26+69=
29+29=	26+38=	37+57=	17+36=	37+46=
47+47=	34+59=	75+18=	25+37=	24+49=
36+36=	17+46=	22+59=	16+69=	48+36=

2.

а) 12+12=24 24+12=36 і т. д. по 12, до 96	б) 15+15 до 90 в) 13+13 до 91 г) 16+16 до 96	ж) 18+18 до 90 д) 19+19 до 95 е) 17+17 до 85	з) 23+23 до 92 и) 27+27 до 81 у) 11+11 до 99
--	--	--	--

3.

21-13=	31-12=	65-27=	72-36=	96-68=
35-28=	53-28=	98-59=	34-17=	65-47=
47-39=	75-36=	43-17=	56-28=	93-74=
56-47=	92-44=	86-68=	98-49=	42-28=
87-78=	64-49=	74-37=	38-19=	83-46=

4.

а) 97-12=85 85-12=73 і т. д. по 12, до 1	б) 98-13 до 7 в) 99-14 до 1 г) 95-15 до 5	ж) 97-16 до 1 д) 90-17 до 5 е) 94-18 до 4	з) 98-19 до 3 и) 96-28 до 12 у) 93-35 до 23
---	---	---	---

Приміри.

1) 1 година має 60 минут; $\frac{1}{2}$ (пів) години = ? минут; 1 година і 28 минут = ? минут.

2) З одного міста до другого їде ся залізницею 1 годину і 12 минут; кілька то минут?

3) Місяць марець має 31 днів, цвітень 30, май 31; кілька днів мають сі три місяці разом?

4) Зошит коштує 10 h, книжка є о 48 h дорожша; кілька коштує книжка?

5) Річна плата служниці виносить 96 K; кілька ще їй належить ся, наколи одержала вже 40 K?

6) Отець взяв на купно 75 K. За веприка заплатив 40 K, а за барана 10 K; кілька ще гроший вітцеві остало?

7) 100 літрів = 1 гектолітр, ($100 l = 1 hl$). $\frac{1}{2} hl = ? l$.

8) В бочці є 1 hl вина; кілька l вина в ній остане, коли до фляшок спустимо 37 літрів?

9) Купець спровадив $\frac{1}{2} hl$ оцту. По місяці остало в бочці 18 l; кілька l оцту купець продав?

10) Ти заплатив в аптеці за лікарство 64 h; кілька одержав ти решти з 1 K?

11) З копи явць зужито 12 явць; кілька ще остало?

12) На забаві було 56 осіб, між ними 24 пань; кілька було панів?

13) Оден оселедець коштує 12 h, другий більший 16 h; кілька коштують оба оселедці?

14) $100 kg = 1$ сотнар метричний, ($100 kg = 1 q$); $\frac{1}{2} q = ? kg$.

15) Оден мішок вівса важить 42 kg, другий 46 kg; кілька kg важать оба мішки вівса; кілька вівса бракує до 1 q?

16) Вагон угля важить 100 q. Кілько пароконних возів треба, щоб звезти вагон угля, коли на оден віз змістить ся 20 q?

17) По одній стороні улиці є 25 камениць, по другій о одну менше; кілька чисел має тая улица?

18) Мама видала в коріннім склепі 1 K 20 h, у різника 2 K 40 h; кілька видала разом?

19) Одна кафлева піч коштує 68 К, друга є о 24 К дорожша; кільки коштує друга піч?

20) Годинникар продав золотий годинник за 96 К, а срібний за 28 К; о скільки золотий годинник був дорожший?

21) Кільки разів ударить годинник, бючий години, почавши від 9 години, а скінчивши на 12?

22) Поїзд особовий відїжджає о годинї 8 минут 30. Отець вийшов з дому, щоби не спізнити ся до поїзду, о годинї 7 минут 40; кільки часу мав отець до відїзду?

23) День і ніч = доба = 24 годин. Кільки то годин: 1 доба і 17 годин?

24) Желїзничий кондуктор був в службі через 1 добу і 18 годин; підчас служби мав 12 годин відпочинку; кільки годин праці мав він?

25) З 5 *m* сукна відтяв кравець на одежу 31 *dm*; кільки *dm* виносить решта сукна; кільки то *m* і *dm*?

26) З одного поля викопав господар 62 *q* бульби, з другого о 38 *q* менше; кільки *q* бульби викопав з обох піль?

27) Кільки бракує до: 1 К, коли є 32 *h*; до 1 *m*, коли є 57 *cm*; до 1 *hl*, коли є 49 *l*; до 1 *kg*, коли є 74 *dkg*; до 1 *q*, коли є 45 *kg*; до 1 лібри, коли є 88 аркушів?

28) Місяці означає ся в році по черзі римскими числами; се є: січень = I., лютий = II. і т. д. Дні місяця означає ся звиклими числами. Називаючи кождий місяць, читай: I. має 31 днів; II. має 28 днів; III. має 31 днів; IV. має 30 днів; V. має 31 днів; VI. має 30 днів; VII. має 31 днів; VIII. має 31 днів; IX. має 30 днів; X. має 31 днів; XI. має 30 днів; XII. має 31 днів.

29) Означене дня і місяця в році називає ся „датою“. Читай слїдуючі дати: 1. I.; 6. I.; 2. II.; 1. V.; 8. V.; 24. VI.; 2. XI.; 24. XII.!

30) Напиши нинїшну дату! Напиши дату іменин твоєї мами! Напиши римскими числами місяці в слїдуючих датах: дня 19. марця; дн. 6. липня; дн. 25. грудня; дн. 4. жовтня!

Г) Множення і помір (міщенє).

Двійка = 2.

1.

а) $0+2=$	б) $100-2=$	в) $1+2=$	г) $99-2=$
$2+2=$	$98-2=$	$3+2=$	$97-2=$
$4+2=$	$96-2=$	$5+2=$	$95-2=$
до $98+2=$	до $2-2=$	до $97+2=$	до $3-2=$

2) Числи по 2, так: 2, 4, 6... до 100! Відчисляй по 2, так: 100, 98, 96... до 0!

3) а) 1, 3, 5, 7, 9... до 99! б) 99, 97, 95, 93... до 11

2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4) Числи по 2 до 20! Відчисляй по 2 від 20!

5) Напиши 3 двійки і додай їх! ($2+2+2=$). Напиши двійками: 10; 14; 8!

6.

а) $1 \times 2=$	б) $2 = 1 \times 2$	в) $6 : 2=$
$3 \times 2=$	$4 = ? \times 2$	$4 : 2=$
$5 \times 2=$	$8 = ? \times 2$	$8 : 2=$
$2 \times 2=$	$6 = ? \times 2$	$2 : 2=$
$4 \times 2=$	$10 = ? \times 2$	$10 : 2=$
$6 \times 2=$	$12 = ? \times 2$	$20 : 2=$
$10 \times 2=$	$14 = ? \times 2$	$14 : 2=$
$8 \times 2=$	$20 = ? \times 2$	$18 : 2=$
$9 \times 2=$	$16 = ? \times 2$	$12 : 2=$
$7 \times 2=$	$18 = ? \times 2$	$16 : 2=$

7.

а) $2 \times 2=$	б) $4 \times 2=$	в) $6 \times 2=$	г) $8 \times 2=$
$4 = ? \times 2$	$8 = ? \times 2$	$12 = ? \times 2$	$16 = ? \times 2$
$4 : 2=$	$8 : 2=$	$12 : 2=$	$16 : 2=$
$3 \times 2=$	$5 \times 2=$	$7 \times 2=$	$9 \times 2=$
$6 = ? \times 2$	$10 = ? \times 2$	$14 = ? \times 2$	$18 = ? \times 2$
$6 : 2=$	$10 : 2=$	$14 : 2=$	$18 : 2=$

8) Кілько разів містить ся:

2 в 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20? Длячого?

2 в 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19? Длячого?

9.

$3 : 2 = 1$ (1)*)	$18 : 2 =$	$10 : 2 =$	$8 : 2 =$
$17 : 2 =$	$19 : 2 =$	$15 : 2 =$	$5 : 2 =$
$14 : 2 =$	$16 : 2 =$	$12 : 2 =$	$6 : 2 =$
$11 : 2 =$	$13 : 2 =$	$20 : 2 =$	$7 : 2 =$

*) Читай так: „2 в 3 містить ся 1 раз і остає 1“!

10) Кілько то пар: 1 тузін рукавичок? 16 h = ? штук по 2 h.

11.

$1 \times 1 =$	$2 \times 2 =$	$3 \times 2 =$	$4 \times 2 =$	$5 \times 2 =$
$10 \times 2 =$	$20 \times 2 =$	$30 \times 2 =$	$40 \times 2 =$	$50 \times 2 =$
$2 \times 10 =$	$2 \times 20 =$	$2 \times 30 =$	$2 \times 40 =$	$2 \times 50 =$

12.

13×2	$24 \times 2 =$	2×27	$2 \times 36 =$	$37 \times 2 =$
$10 \times 2 =$	$35 \times 2 =$	$2 \times 20 =$	$2 \times 48 =$	$2 \times 37 =$
$8 \times 2 =$	$29 \times 2 =$	$2 \times 7 =$	$2 \times 34 =$	$49 \times 2 =$
$18 \times 2 =$	$42 \times 2 =$	$2 \times 27 =$	$2 \times 25 =$	$2 \times 49 =$

13) Помножи 2 числами від 31 до 40. Числа від 21 до 30 помножи через 2.

14.

$2 : 2 =$	$4 : 2 =$	$6 : 2 =$	$8 : 2 =$	$10 : 2 =$
$20 : 2 =$	$40 : 2 =$	$60 : 2 =$	$80 : 2 =$	$100 : 2 =$

15) Скажи, кілько разів містить ся 2 в числах від 20 до 30 ($20 : 2$, $21 : 2$, і т. д.)! Скажи, кілько разів містить ся 2 в числах від 50 до 60; від 70 до 90!

16.

$24 : 2$	$36 : 2$	$48 = 40 + 8$	$48 : 2 =$	$38 : 2 = *$
$24 = 20 + 4$	$36 = 20 + 16$	$52 = 40 + 12$	$52 : 2 =$	$56 : 2 =$
$20 : 2 =$	$20 : 2 =$	$64 = 60 + \bullet$	$64 : 2 =$	$74 : 2 =$
$4 : 2 =$	$16 : 2 =$	$70 = 60 + \bullet$	$70 : 2 =$	$92 : 2 =$
$24 : 2 =$	$36 : 2 =$	$98 = 80 + \bullet$	$98 : 2 =$	$58 : 2 =$

*) Коли маєш 2 помістити в числі більшим ніж 20, 40, 60, або 80, помісти найперше 2 в 20, 40, 60 або 80, а потім в числі, яке остало.

Приміри.

1) Кілько коштують 2 тузіни олівців, коли за 1 оловець платить ся 2 h?

2) За 1 літр нафти платить ся 36 h; кілько належить ся за 2 l нафти?

3) В одній лавці є місце для 2 учеників; кілько таких лавок треба на поміщенє 54 учеників?

4) Кілько гузиків по 2 h можна купити за 48 h?

5) На сніданє і підвечірок зідавш по 1 булці за 2 h; кілько булок зіш в 15 днях? Кілько коштують сї булки?

6) Хорий заживає 1 порошок рано а 1 вечером; на кілько днів вистарчать єму 2 пуделка порошоків, коли в кождім є 15 штук?

7) Одна цегла важить 2 kg; кілько важить 19 цегол?

8) Пліт довкола городу має 72 m довжини, а що 2 m є в плоті дубовий стовп; кілько стовпів має сей пліт?

9) До одного далекого міста виїжджає ся о 1. годині в ночи, а приїжджає ся до него о 12. годині в полудне; кілько часу потреба на дорогу туди і назад.

Трійка = 3.

1.

$8 + 3 =$	$11 - 3 =$	$9 + 3 =$	$12 - 3 =$
$18 + 3 =$	$21 - 3 =$	$19 + 3 =$	$22 - 3 =$
до $88 + 3 =$	до $91 - 3 =$	до $89 + 3 =$	до $92 - 3 =$

2.

$3+3=$	$2+3=$	$1+3=$	$99-3=$	$98-3=$	$100-3=$
$6+3=$	$5+3=$	$4+3=$	$96-3=$	$95-3=$	$97-3=$
до 99	до 98	до 100	до 0	до 2	до 1

3) Числи по 3 так:

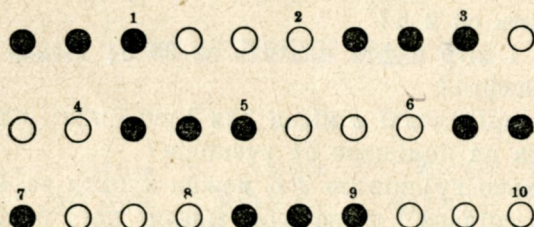
а) 3, 6, 9, 12, 15, до 99!

б) 1, 4, 7, 10, 13, до 100!

4) Відчисляй по 3, так:

а) 98, 95, 92, до 2!

б) 100, 97, 94, до 1!

3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

5) Напиши 4 трійки і додай їх! Напиши тільки трійок, щоб счислені разом дали: 21; 15!

6.

а) $1 \times 3 =$
 $3 \times 3 =$
 $5 \times 3 =$
 $2 \times 3 =$
 $4 \times 3 =$
 $6 \times 3 =$
 $7 \times 3 =$
 $9 \times 3 =$
 $8 \times 3 =$
 $10 \times 3 =$

б) $6 = ? \times 3$
 $3 = ? \times 3$
 $9 = ? \times 3$
 $15 = ? \times 3$
 $12 = ? \times 3$
 $18 = ? \times 3$
 $21 = ? \times 3$
 $24 = ? \times 3$
 $30 = ? \times 3$
 $27 = ? \times 3$

в) $3 : 3 =$
 $9 : 3 =$
 $12 : 3 =$
 $6 : 3 =$
 $21 : 3 =$
 $15 : 3 =$
 $24 : 3 =$
 $18 : 3 =$
 $27 : 3 =$
 $30 : 3 =$

7.

а) $2 \times 3 =$ $6 = ? \times 3$ $6 : 3 =$ $3 \times 3 =$ $9 = ? \times 3$ $9 : 3 =$	б) $4 \times 3 =$ $12 = ? \times 3$ $12 : 3 =$ $5 \times 3 =$ $15 = ? \times 3$ $15 : 3 =$	в) $6 \times 3 =$ $18 = ? \times 3$ $18 : 3 =$ $7 \times 3 =$ $21 = ? \times 3$ $21 : 3 =$	г) $8 \times 3 =$ $24 = ? \times 3$ $24 : 3 =$ $9 \times 3 =$ $27 = ? \times 3$ $27 : 3 =$
---	---	---	---

8) Скільки разів по 3 можеш взяти з 24? З кількох трійок складаєся 24, 30, 21, 18?

9) Кілько разів містить ся:

3 в 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30? Длячого?

3 в 4, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 25, 29, 28? Длячого?

10.

$9 : 3 =$	$10 : 3 =$	$24 : 3 =$	$11 : 3 =$	$19 : 2 =$
$21 : 3 =$	$28 : 3 =$	$30 : 3 =$	$11 : 2 =$	$18 : 3 =$
$15 : 3 =$	$16 : 3 =$	$12 : 3 =$	$13 : 3 =$	$18 : 2 =$
$27 : 3 =$	$22 : 3 =$	$6 : 3 =$	$13 : 2 =$	$14 : 3 =$

11.

$1 \times 3 =$	$2 \times 3 =$	$3 \times 3 =$	$13 \times 3 =$	$32 \times 3 =$
$10 \times 3 =$	$20 \times 3 =$	$30 \times 3 =$	$15 \times 3 =$	$3 \times 18 =$
$3 \times 10 =$	$3 \times 20 =$	$3 \times 30 =$	$27 \times 3 =$	$3 \times 29 =$

12) Числами від 21 до 30 помножи 3! Числа від 21 до 30 множи через 3!

13.

$3 : 3 =$ | $30 : 3 =$ | $6 : 3 =$ | $60 : 3 =$ | $9 : 3 =$ | $90 : 3 =$

14) Скажи, кілька разів містить ся 3 в числах від 30 до 40; від 60 до 70; від 90 до 100!

15.

$39 : 3^*)$	$51 : 3$	$78 : 3 =$	$93 : 3 =$
$39 = 30 + 9$	$51 = 30 + 21$	$57 : 3 =$	$48 : 3 =$
$30 : 3 =$	$30 : 3 =$	$87 : 3 =$	$31 : 3 =$
$9 : 3 =$	$21 : 3 =$	$66 : 3 =$	$56 : 3 =$
$39 : 3 =$	$51 : 3 =$	$54 : 3 =$	$83 : 3 =$

*) Коли маєш 3 помістити в числі більшим ніж: 30, 60 або 90, помісти найперше 3 в 30, 60 або 90, а опісля в числі, яке остало!

Приміри.

1) На одержу хлопця треба 3 *т* сукна; кільки таких одержий зробить кравець з 27 *т* сукна?

2) Сьвічка коштує 3 *х*; кільки коштує пачка, що містить 16 сьвічок?

3) Оден метер перкалю коштує 3 десятиаки; кільки десятиаків належить ся за 9 *т* перкалю? Кільки то *К* і *х*?

4) Драбина має 18 щєблїв. Кільки *дм* довжини має ся драбина, наколи що 3 *дм* є осаджений 1 щєбель? Кільки то *т* і *см*?

5) Кільки мама заплатили за 14 головок капусти, коли одна головка коштує 3 *х*? Кільки головок капусти купилиби за 60 *х*?

Чвїрка = 4.

1.

$a) 5 + 4 =$	$15 + 4 =$ і т. д.
$б) 8 + 4 =$	$18 + 4 =$ „
$в) 7 + 4 =$	$17 + 4 =$ „
$г) 9 + 4 =$	$19 + 4 =$ „

2.

$a) 10 - 4 =$	$20 - 4 =$ і т. д.
$б) 12 - 4 =$	$22 - 4 =$ „
$в) 11 - 4 =$	$21 - 4 =$ „
$г) 13 - 4 =$	$23 - 4 =$ „

3.

$4 + 4 =$	$1 + 4 =$	$100 - 4 =$	$97 - 4 =$
$8 + 4 =$	$5 + 4 =$	$96 - 4 =$	$93 - 4 =$
до 100	до 97	до 0	до 1

- 4) Числи по 4, так: 4, 8, 12, до 100! 3, 7, 11, до 99!
Відчисляй по 4, так: 100, 96, 92, до 0! 99, 95, 91, до 3!

$$\begin{array}{cccccc|cccccc} 4 & 4 & 4 & 4 & 4 & & 4 & 4 & 4 & 4 & 4 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \end{array}$$

- 5) Числи по 4 до 40! Відчисляй по 4 від 40! Напиши 5 чвірок і додай їх! Напиши чвірками: 24!

6.

а) $1 \times 4 =$ $3 \times 4 =$ $5 \times 4 =$ $2 \times 4 =$ $4 \times 4 =$ $6 \times 4 =$ $7 \times 4 =$ $9 \times 4 =$ $8 \times 4 =$ $10 \times 4 =$	б) $8 = ? \times 4$ $12 = ? \times 4$ $4 = ? \times 4$ $16 = ? \times 4$ $20 = ? \times 4$ $40 = ? \times 4$ $24 = ? \times 4$ $36 = ? \times 4$ $32 = ? \times 4$ $28 = ? \times 4$	в) $8 : 4 =$ $12 : 4 =$ $16 : 4 =$ $4 : 4 =$ $40 : 4 =$ $20 : 4 =$ $28 : 4 =$ $32 : 4 =$ $36 : 4 =$ $24 : 4 =$
--	---	---

7.

а) $2 \times 4 =$ $8 = ? \times 4$ $8 : 4 =$ $3 \times 4 =$ $12 = ? \times 4$ $12 : 4 =$	б) $4 \times 4 = ?$ $16 = ? \times 4$ $16 : 4 =$ $5 \times 4 =$ $20 = ? \times 4$ $20 : 4 =$	в) $6 \times 4 =$ $24 = ? \times 4$ $24 : 4 =$ $7 \times 4 =$ $28 = ? \times 4$ $28 \times 4 =$	г) $8 \times 4 =$ $32 = ? \times 4$ $32 : 4 =$ $9 \times 4 =$ $36 = ? \times 4$ $36 : 4 =$
---	---	--	---

- 8) Числами від 1 до 10 помножи 4! Числами від 10 до 1 помножи 4!

- 9) Кілько разів по 4 можеш взяти з 28, 40, 8, 16, 32, 24?

- 10) З кількох чвірок складає ся: 8, 16, 4, 20, 12, 40, 28?

- 11) Кілько разів містить ся:

4 в 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40? Длячого?

4 в 5, 9, 14, 17, 23, 26, 29, 35, 38, 39? Длячого?

12.

$1 \times 4 =$	$2 \times 4 =$	$12 \times 4 =$	$25 \times 4 =$	$4 \times 14 =$
$10 \times 4 =$	$20 \times 4 =$	$21 \times 4 =$	$17 \times 4 =$	$4 \times 24 =$
$4 \times 10 =$	$4 \times 20 =$	$23 \times 4 =$	$19 \times 4 =$	$4 \times 22 =$

Числами від 15 до 25 помножи 4! Числа від 12 до 23 помножи через 4!

13) $4 : 4 =$ | $40 : 4 =$ | $8 : 4 =$ | $80 : 4 =$

14) Скажи, кілька разів містить ся 4 в числах від 40 до 60; від 80 до 100!

15.

$48 : 4$	$56 : 4$	$44 : 4 = *)$	$68 : 4 =$
$48 = 40 + 8$	$56 = 40 + 16$	$60 : 4 =$	$76 : 4 =$
$40 : 4 =$	$40 : 4 =$	$56 : 4 =$	$83 : 4 =$
$8 : 4 =$	$16 : 4 =$	$96 : 4 =$	$50 : 4 =$
$48 : 4 =$	$56 : 4 =$	$72 : 4 =$	$91 : 4 =$

*) Коли маеш помістити 4 в числі більшім ніж: 40 або 80, помісти найперше 4 в 40 або 80, а опісля в числі, що вістане!

Приміри.

1) Кілько колес є у 5 возів? Кілько ніг має 8 коний? Кілько крил має 6 пчіл?

2) Кілько підков потребує коваль, щоби підкути 4 пари коний?

3) Газдиня продала 7 гусий по 4 К і 5 качок по 2 К; кілько корон одержала?

4) З 4 аркушів паперу зробив Іває 1 зошит; кілько таких зошитів зробить з 36 аркушів?

5) Муляр заробляє денно 4 К; за кілько днів заробить він 48 К?

Пятка = 5.

1.	2.
a) $9 + 5 =$	a) $14 - 5 =$
б) $7 + 5 =$	б) $12 - 5 =$
в) $8 + 5 =$	в) $13 - 5 =$
г) $5 + 5 =$	г) $10 - 5 =$
$19 + 5 =$ і т. д.	$24 - 5 =$ і т. д.
$17 + 5 =$ "	$22 - 5 =$ "
$18 + 5 =$ "	$23 - 5 =$ "
$15 + 5 =$ "	$20 - 5 =$ "

3) 5, 10, 15, до 100
2, 7, 12, „ 97
3, 8, 13, „ 98
4, 9, 14, „ 99

4) 100, 95, 90, до 0
98, 93, 88, „ 3
96, 91, 86, „ 1
97, 92, 87, „ 2

5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

5) Числи по 5 до 50! Відчисляй по 5 від 50! Напиши 6 п'яток і додай їх! Напиши п'ятками 40!

6.

а) $1 \times 5 =$ $3 \times 5 =$ $5 \times 5 =$ $2 \times 5 =$ $4 \times 5 =$ $6 \times 5 =$ $7 \times 5 =$ $9 \times 5 =$ $8 \times 5 =$ $10 \times 5 =$	б) $5 = 1 \times 5$ $15 = ? \times 5$ $25 = ? \times 5$ $10 = ? \times 5$ $20 = ? \times 5$ $30 = ? \times 5$ $35 = ? \times 5$ $45 = ? \times 5$ $40 = ? \times 5$ $50 = ? \times 5$	в) $10 : 5 =$ $20 : 5 =$ $15 : 5 =$ $5 : 5 =$ $25 : 5 =$ $30 : 5 =$ $40 : 5 =$ $35 : 5 =$ $45 : 5 =$ $50 : 5 =$
--	--	--

7.

а) $2 \times 5 =$ $10 = ? \times 5$ $10 : 5 =$ $3 \times 5 =$ $15 = ? \times 5$ $15 : 5 =$	б) $4 \times 5 =$ $20 = ? \times 5$ $20 : 5 =$ $5 \times 5 =$ $25 = ? \times 5$ $25 : 5 =$	в) $6 \times 5 =$ $30 = ? \times 5$ $30 : 5 =$ $7 \times 5 =$ $35 = ? \times 5$ $35 : 5 =$	г) $8 \times 5 =$ $40 = ? \times 5$ $40 : 5 =$ $9 \times 5 =$ $45 = ? \times 5$ $45 : 5 =$
---	---	---	---

8) Рахуй: $1 \times 5 =$ до $10 \times 5 = !$ $10 \times 5 =$ до $1 \times 5 = !$

9) Кілько разів по 5 можеш взяти з 10, 40, 50, 30, 20, 15, 45, 35, 25, 5?

10) З кількох п'яток складає ся: 15, 35, 25, 45, 5, 10, 50, 40, 20, 30?

11) Кілько разів містить ся:

5 в 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50? Длячого?

5 в 6, 13, 17, 21, 29, 33, 37, 43, 48, 49? Длячого?

12.

$1 \times 5 =$	$2 \times 5 =$	$12 \times 5 =$	$19 \times 5 =$	$5 \times 18 =$
$10 \times 5 =$	$20 \times 5 =$	$14 \times 5 =$	$13 \times 5 =$	$5 \times 16 =$
$5 \times 10 =$	$5 \times 20 =$	$17 \times 5 =$	$15 \times 5 =$	$5 \times 11 =$

13.

$$5 : 5 = \quad | \quad 50 : 5 = \quad | \quad 10 : 5 = \quad | \quad 100 : 5 =$$

14.

$65 : 5$	$50 : 5 =$	$75 : 5 =$	$90 : 5 =$	$54 : 5 =$
$65 = 50 + 15$	$15 : 5 =$	$95 : 5 =$	$85 : 5 =$	$67 : 5 =$
	$65 : 5 =$	$80 : 5 =$	$60 : 5 =$	$98 : 5 =$

Приміри.

1) Корова дає щоденно 5 *l* молока; кільки *l* дасть в 2 тижнях?

2) Пачка цукру важить 5 *kg*; кільки важить 17 пачок цукру?

3) Кільки дітий можна обділити 30 яблуками, наколи кожде з них має отримати по 5 яблук?

4) Купи 7 почтових значків по 5 *h* і 2 по 10 *h*! Решта з 1 *K* = ?

5) Кільки почтових значків по 5 *h* купиш за 75 *h*?

Шістка = 6.

1.

a) $4 + 6 =$	$14 + 6 =$	і т. д.
б) $8 + 6 =$	$18 + 6 =$	"
в) $7 + 6 =$	$17 + 6 =$	"
г) $5 + 6 =$	$15 + 6 =$	"

3) 6, 12, 18, до 96
4, 10, 16, " 100
5, 11, 17, " 95
3, 9, 15, " 99

2.

a) $10 - 6 =$	$20 - 6 =$	і т. д.
б) $14 - 6 =$	$24 - 6 =$	"
в) $17 - 6 =$	$27 - 6 =$	"
г) $15 - 6 =$	$25 - 6 =$	"

4) 96, 90, 84, до 0
98, 92, 86, " 2
97, 91, 85, " 1
99, 93, 87, " 3

6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6

5) Числи по 6 до 60! Відчисляй по 6 від 60! Напиши 7 шісток і додай їх! Напиши шістками: 48; 36!

6.

a) $1 \times 6 =$	б) $6 = 1 \times 6$	в) $30 : 6 =$
$3 \times 6 =$	$18 = ? \times 6$	$18 : 6 =$
$5 \times 6 =$	$30 = ? \times 6$	$6 : 6 =$
$2 \times 6 =$	$12 = ? \times 6$	$36 : 6 =$
$4 \times 6 =$	$24 = ? \times 6$	$24 : 6 =$
$6 \times 6 =$	$36 = ? \times 6$	$12 : 6 =$
$7 \times 6 =$	$42 = ? \times 6$	$48 : 6 =$
$9 \times 6 =$	$54 = ? \times 6$	$42 : 6 =$
$8 \times 6 =$	$48 = ? \times 6$	$54 : 6 =$
$10 \times 6 =$	$60 = ? \times 6$	$60 : 6 =$

7.

a) $2 \times 6 =$	б) $4 \times 6 =$	в) $6 \times 6 =$	г) $8 \times 6 =$
$12 = ? \times 6$	$24 = ? \times 4$	$36 = ? \times 6$	$48 = ? \times 6$
$12 : 6 =$	$24 : 6 =$	$36 : 6 =$	$48 : 6 =$
$3 \times 6 =$	$5 \times 6 =$	$7 \times 6 =$	$9 \times 6 =$
$18 = ? \times 6$	$30 = ? \times 6$	$42 = ? \times 6$	$54 = ? \times 6$
$18 : 6 =$	$30 : 6 =$	$42 : 6 =$	$54 : 6 =$

8) Рахуй: $1 \times 6 =$, ... до $10 \times 6 =$! $10 \times 6 =$... до $1 \times 6 =$!

9) Кілько разів по 6 можеш взяти з: 24, 36, 42, 54, 6, 18, 30, 60, 12, 48?

10) З кількох шісток складає ся: 60, 12, 24, 48, 18, 36, 54, 6, 42, 30?

11) Кілько разів містить ся:

6 в 6, 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60? Длячого?

6 в 8, 13, 19, 26, 33, 40, 47, 49, 58, 59? Длячого?

12.

$1 \times 6 =$ | $10 \times 6 =$ | $6 \times 10 =$ | $6 : 6 =$ | $60 : 6 =$

13.

$12 \times 6 =$	$14 \times 6 =$	$60 : 6 =$	$72 : 6 =$	$90 : 5 =$
$16 \times 6 =$	$15 \times 6 =$	$96 : 6 =$	$90 : 6 =$	$75 : 5 =$
$6 \times 11 =$	$6 \times 13 =$	$84 : 6 =$	$66 : 6 =$	$85 : 5 =$

Приміри.

- 1) Кілько робучих днів є в 6 тижнях?
- 2) Щоденний видаток на нафту виносить 6 h; на
кілько днів вистане нафти за 72 h?
- 3) Пачка шведських сірників, що містить 10 пуделок,
коштує 12 h; кілька належить ся за 6 пачок сірників?
- 4) За 6 яєць платить ся 4 десятиаки; кілька за копу?
Кілько то К?
- 5) Для 5 пар коний вистарчить запас сіна на пів року;
на кілька місяців вистарчив би сей запас для одної пари
коний?

Сімка = 7.

1.	2.
a) $6+7=$ $16+7=i$ т. д.	a) $13-7=$ $23-7=i$ т. д.
б) $5+7=$ $15+7=$ „	б) $12-7=$ $22-7=$ „
в) $8+7=$ $18+7=$ „	в) $15-7=$ $25-7=$ „
3) 7, 14, 21, до 98
5, 12, 19, „ 96	4) 98, 91, 84, до 0
100, 93, 87, „ 2

$\begin{array}{cccccc|cccccc} 7 & 7 & 7 & 7 & 7 & & 7 & 7 & 7 & 7 & 7 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \end{array}$

5) Числи по 7 до 70! Напиши сімками: 63; 42!

6.

а) $1 \times 7 =$
$3 \times 7 =$
$5 \times 7 =$
$2 \times 7 =$
$4 \times 7 =$
$6 \times 7 =$
$7 \times 7 =$
$9 \times 7 =$
$8 \times 7 =$
$10 \times 7 =$ | б) $7 = 1 \times 7$
$21 = ? \times 7$
$35 = ? \times 7$
$14 = ? \times 7$
$28 = ? \times 7$
$42 = ? \times 7$
$49 = ? \times 7$
$63 = ? \times 7$
$56 = ? \times 7$
$70 = ? \times 7$ | в) $35 : 7 =$
$21 : 7 =$
$7 : 7 =$
$42 : 7 =$
$28 : 7 =$
$14 : 7 =$
$56 : 7 =$
$63 : 7 =$
$49 : 7 =$
$70 : 7 =$ |
|--|--|--|

7.

а) $2 \times 7 =$ $14 = ? \times 7$ $14 : 7 =$ $3 \times 7 =$ $21 = ? \times 7$ $21 : 7 =$	б) $4 \times 7 =$ $28 = ? \times 7$ $28 : 7 =$ $5 \times 7 =$ $35 = ? \times 7$ $35 : 7 =$	в) $6 \times 7 =$ $42 = ? \times 7$ $42 : 7 =$ $7 \times 7 =$ $49 = ? \times 7$ $49 : 7 =$	г) $8 \times 7 =$ $56 = ? \times 7$ $56 : 7 =$ $9 \times 7 =$ $63 = ? \times 7$ $63 : 7 =$
---	---	---	---

8) Числи: $1 \times 7 =$, ... до $10 \times 7 =$! $10 \times 7 =$, ... до $1 \times 7 =$!

9) Кілько разів по 7 можеш взяти з: 56, 49, 70, 28, 35, 63?

10) З кількох сімочок складає ся: 49, 70, 14, 63, 21, 56, 35?

11) Кілько разів містить ся:

7 в 7, 14, 21, 28, 35, 42, 49, 56, 63, 70? Длячого?

7 в 9, 18, 26, 29, 40, 47, 51, 57, 68, 69? Длячого?

12.

$49 : 7 =$	$42 : 6 =$	$45 : 5 =$	$32 : 4 =$	$27 : 3 =$
$52 : 7 =$	$18 : 6 =$	$37 : 5 =$	$20 : 4 =$	$21 : 3 =$
$8 : 7 =$	$54 : 6 =$	$25 : 5 =$	$39 : 4 =$	$19 : 3 =$

13.

$$1 \times 7 = \quad | \quad 10 \times 7 = \quad | \quad 7 \times 10 = \quad | \quad 7 : 7 = \quad | \quad 70 : 7 =$$

14.

$11 \times 7 =$	$7 \times 14 =$	$77 : 7 =$	$91 : 7 =$	$85 : 5 =$
$13 \times 7 =$	$7 \times 12 =$	$98 : 7 =$	$92 : 4 =$	$75 : 3 =$

Приміри.

1) Івась не був в школі задля хвороби через 3 тижні і 5 днів; кілько днів хорував?

2) Кілько ягнят по 7 К купить отець за 98 К?

3) Кілько неділь є в 91 днях, числячи дні від понеділка?

4) Перечитай дати: 7. VII.; 14. VI.; 1. IX.!

Вісімка = 8.

1.

$$\begin{array}{l} \text{а) } 2+8=12+8=\text{і т. д.} \\ \text{б) } 4+8=14+8= \\ \text{в) } 8+8=18+8= \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3) \quad 8, 16, 24, \text{ до } 96 \\ \quad \quad 5, 13, 21, \text{ „ } 93 \end{array}$$

2.

$$\begin{array}{l} \text{а) } 10-8=20-8=\text{і т. д.} \\ \text{б) } 14-8=24-8= \\ \text{в) } 16-8=26-8= \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 4) \quad 96, 88, 80, \text{ до } 0 \\ \quad \quad 99, 91, 83, \text{ „ } 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccccc|cccccc} 8 & 8 & 8 & 8 & 8 & & 8 & 8 & 8 & 8 & 8 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \end{array}$$

5) Числи по 8 до 80! Відчисляй по 8 від 80! Напиши 6 вісімок і додай їх! Напиши вісімками: 72; 40!

6.

$$\begin{array}{l} \text{а) } 1 \times 8 = \\ 3 \times 8 = \\ 5 \times 8 = \\ 2 \times 8 = \\ 4 \times 8 = \\ 6 \times 8 = \\ 7 \times 8 = \\ 9 \times 8 = \\ 8 \times 8 = \\ 10 \times 8 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{б) } 8 = 1 \times 8 \\ 24 = ? \times 8 \\ 40 = ? \times 8 \\ 16 = ? \times 8 \\ 32 = ? \times 8 \\ 48 = ? \times 8 \\ 56 = ? \times 8 \\ 72 = ? \times 8 \\ 64 = ? \times 8 \\ 80 = ? \times 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{в) } 40 : 8 = \\ 24 : 8 = \\ 8 : 8 = \\ 48 : 8 = \\ 32 : 8 = \\ 16 : 8 = \\ 64 : 8 = \\ 72 : 8 = \\ 56 : 8 = \\ 80 : 8 = \end{array}$$

7.

$$\begin{array}{l} \text{а) } 2 \times 8 = \\ 16 = ? \times 8 \\ 16 : 8 = \\ \hline 3 \times 8 = \\ 24 = ? \times 8 \\ 24 : 8 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{б) } 4 \times 8 = \\ 32 = ? \times 8 \\ 32 : 8 = \\ \hline 5 \times 8 = \\ 40 = ? \times 8 \\ 40 : 8 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{в) } 6 \times 8 = \\ 48 = ? \times 8 \\ 48 : 8 = \\ \hline 7 \times 8 = \\ 56 = ? \times 8 \\ 56 : 8 = \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{г) } 8 \times 8 = \\ 64 = ? \times 8 \\ 64 : 8 = \\ \hline 9 \times 8 = \\ 72 = ? \times 8 \\ 72 : 8 = \end{array}$$

8) Рахуй: $1 \times 8 =, \dots$ до $10 \times 8 =!$ $10 \times 8 =, \dots$ до $1 \times 8 =!$

9) Кілько разів по 8 можеш взяти з: 24, 80, 16, 56, 40, 32?

10) З кількох вісімок складає ся: 40, 64, 48, 16, 24, 56, 80?

11) Кілько разів містить ся:

8 в 8, 16, 24, 32, 40, 48, 56, 64, 72, 80? Длячого?

8 в 9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 65, 77, 79? Длячого?

12.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|l|} \hline 64 : 8 = & 57 : 8 = & 56 : 8 = & 40 : 8 = & 32 : 8 = \\ 73 : 8 = & 49 : 8 = & 56 : 7 = & 40 : 5 = & 32 : 4 = \\ \hline \end{array}$$

13.

$$1 \times 8 = \quad | \quad 10 \times 8 = \quad | \quad 8 \times 10 = \quad | \quad 8 : 8 = \quad | \quad 80 : 8 =$$

14.

$$12 \times 8 = \quad | \quad 8 \times 11 = \quad | \quad 96 : 8 = \quad | \quad 88 : 8 = \quad | \quad 96 : 4 =$$

Приміри.

1) Пару черевиків продає купець по 8 К; кілька грошей одержить за 12 пар черевиків?

2) Рисунковий зошит коштує 8 h; кілька зошитів дістанеш за 72 h?

3) Чи за 4 десятиаки і 2 дваццатаки купиш 8 пар ковбасок по 10 h?

4) Оден метр сукна коштує 8 К; кілька коштує 7 т сукна?

Девятка = 9.

1.

$$\begin{array}{l} \alpha) 1+9= \quad 11+9= \text{і т. д.} \\ \text{б)} 5+9= \quad 15+9= \quad " \\ \text{в)} 3+9= \quad 13+9= \quad " \end{array}$$

2.

$$\begin{array}{l} \alpha) 10-9= \quad 20-9= \text{і т. д.} \\ \text{б)} 18-9= \quad 28-9= \quad " \\ \text{в)} 17-9= \quad 27-9= \quad " \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3) \quad 9, 18, 27, \text{ до } 99 \\ \quad \quad 8, 17, 26, \quad " \quad 98 \\ \quad \quad 2, 11, 20, \quad " \quad 92 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 4) \quad 99, 90, 81, \text{ до } 0 \\ \quad \quad 94, 85, 76, \quad " \quad 4 \\ \quad \quad 96, 87, 78, \quad " \quad 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccccc|cccccc} 9 & 9 & 9 & 9 & 9 & & 9 & 9 & 9 & 9 & 9 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \end{array}$$

5) Числи по 9 до 90! Відчисляй по 9 від 90! Напиши 5 девяток і додай їх! Напиши девятками: 63!

6.

а) $1 \times 9 =$ $3 \times 9 =$ $5 \times 9 =$ $2 \times 9 =$ $4 \times 9 =$ $6 \times 9 =$ $7 \times 9 =$ $9 \times 9 =$ $8 \times 9 =$ $10 \times 9 =$	б) $9 = 1 \times 9$ $45 = ? \times 9$ $27 = ? \times 9$ $36 = ? \times 9$ $18 = ? \times 9$ $63 = ? \times 9$ $54 = ? \times 9$ $72 = ? \times 9$ $81 = ? \times 9$ $90 = ? \times 9$	в) $27 : 9 =$ $45 : 9 =$ $9 : 9 =$ $63 : 9 =$ $18 : 9 =$ $36 : 9 =$ $72 : 9 =$ $54 : 9 =$ $81 : 9 =$ $90 : 9 =$
--	--	--

7.

а) $2 \times 9 =$ $18 = ? \times 9$ $18 : 9 =$ $3 \times 9 =$ $27 = ? \times 9$ $27 : 9 =$	б) $4 \times 9 =$ $36 = ? \times 9$ $36 : 9 =$ $5 \times 9 =$ $45 = ? \times 9$ $45 : 9 =$	в) $6 \times 9 =$ $54 = ? \times 9$ $54 : 9 =$ $7 \times 9 =$ $63 = ? \times 9$ $63 : 9 =$	г) $8 \times 9 =$ $72 = ? \times 9$ $72 : 9 =$ $9 \times 9 =$ $81 = ? \times 9$ $81 : 9 =$
---	---	---	---

8) Рахуй: $1 \times 9 =$, ... до $10 \times 9 =$! $10 \times 9 =$, ... до $1 \times 9 =$!

9) Кілько разів по 9 можеш взяти з: 45, 90, 72, 9, 31, 36?

10) З кількох девяток складає ся: 54, 45, 72, 27, 36, 63?

11) Кілько разів містить ся:

9 в 9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81, 90? Длячого?

9 в 10, 20, 30, 40, 46, 61, 70, 75, 84, 89? Длячого?

12.

$$1 \times 9 = \quad | \quad 10 \times 9 = \quad | \quad 9 \times 10 = \quad | \quad 9 : 9 = \quad | \quad 90 : 9 =$$

$$11 \times 9 = \quad | \quad 9 \times 11 = \quad | \quad 99 : 9 = \quad | \quad 100 : 9 =$$

Приміри.

- 1) Щоби зробити 1 пару вовняних панчіх, треба 9 *dkg* вовни; кілька вовни треба на 8 пар панчіх?
 - 2) Кінь дістає денно 9 *l* вівса; на кілька днів старчить 81 *l* вівса?
 - 3) Челядник заробляє тижнево 9 *K*; в кількох тижнях заробить 54 *K*?
 - 4) В одній вязаночці редьковки є 9 штук; кілька редьковок є в 7 вязаночках?
 - 5) Робітник працює щоденно перед полуднем 5 годин, а по полудні 4; кілька годин працює в тижні?
 - 6) В пачці є 99 гвоздів; кілька коштує пачка гвоздів, коли за 9 штук платить ся 4 *h*?
-

О таблиці множення і поміру (міщення).

- 1) Числи від 1 до 10, множи по черзі через 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10! Напиши се!
Ті всі множення звуть ся **табличкою множення**.
 - 2) Напиши по черзі числа, в котрих містять ся (1 до 10 разів) без решти: одинка, двійка, трійка і т. д. десятка.
Ті всі міщення звуть ся **табличкою міщення або поміру**.
-

Е) Поділ.

Друга часть = половина.

- 1) $1+1=$, $2+2=$, $3+3=$, $4+4=$, $5+5=$, і т. д. аж до $50+50=$?
- 2) З котрих 2 рівних чисел складає ся: 10, 8, 20? Напиши двома рівними числами: 14, 18, 16!
- 3) Кілько є половина з 2 (6, 12) *h*? — з 40 (80, 100) *K*? — з 30 (50, 90) *K*?
- 4) Кілько є половина з 2, 4, 6, і т. д. 20? — 20, 40, 60, 80, 100?

5.

$*) \frac{18}{2} =$ $\frac{20}{2} =$	$\frac{26^{*)}}{2} = \frac{20}{2} + \frac{6}{2}$ $\frac{26}{2} = ?$	$\frac{64}{2} =$ $\frac{32}{2} =$	$\frac{78}{2} =$ $\frac{92}{2} =$	$\frac{98}{2} =$ $\frac{66}{2} =$
--------------------------------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

*) Читай так:
половина з 18°.

*) Коли маєш взяти половину з числа більшого ніж 20, 40, 60 або 80, возьми найперше половину з 20, 40, 60 або 80, а опісля половину з числа, що остане!

6) Скажи, кілька виносить $4 : 2$ і $\frac{1}{2}$; $18 : 2$ і $\frac{1}{2}$; $64 : 2$ і $\frac{1}{2}$; $80 : 2$ і $\frac{1}{2}$?

7) Кілько виносить половина з 1 К; 1 т; 1 кг; 1 q; 1 hl; 1 тузіна; 1 копн; 1 року; 1 місяця?

8) Розділи 72 орехів рівно поміж 2 діти!

9) Кілько коштує 1 l каші, коли за 2 l платиться ся 38 (44) h? Кілько коштує 1 kg муки, коли за 2 kg платиться ся 68 (70) h? Кілько коштує 1 kg соли, коли за 2 kg платиться ся 48 (52) h?

10) Мати мала пів копи огірків; спотребувала 12, кілька огірків їй остало?

Четверта часть = чверть.

1) Поділи 4 h на 2 рівні части! Кожду половину поділи на 2 части! На кілька частий поділив ти 4 h? Напиши: „4 h поділені на 4 части“! ($\frac{1}{4}$ h). Читай коротше: „четверта часть з 4 h“!

2) Читай: $\frac{3}{4}$ h; $\frac{1}{4}$ К; $\frac{2}{4}$ kg! Напиши: „четверта часть з 16 (4, 24) К“!

3.

$1+1+1+1=?$	$4=4\times\cdot$	$\frac{4}{4}=$	$6+6+6+6=?$	$24=4\times\cdot$	$\frac{24}{4}=$
$2+2+2+2=?$	$8=4\times\cdot$	$\frac{8}{4}=$	$7+7+7+7=?$	$28=4\times\cdot$	$\frac{28}{4}=$
$3+3+3+3=?$	$12=4\times\cdot$	$\frac{12}{4}=$	$8+8+8+8=?$	$32=4\times\cdot$	$\frac{32}{4}=$
$4+4+4+4=?$	$16=4\times\cdot$	$\frac{16}{4}=$	$9+9+9+9=?$	$36=4\times\cdot$	$\frac{36}{4}=$
$5+5+5+5=?$	$20=4\times\cdot$	$\frac{20}{4}=$	$10+10+10+10=?$	$40=4\times\cdot$	$\frac{40}{4}=$

4) З котрих 4 рівних чисел складає ся: 24, 32? Напиши 4 рівними числами: 16, 36!

5) Кілько виносить половина з 8, 20, 16, 28, 40, 12, 32, 4, 36, 24? Длячого? Кілько виносить четверта часть з тих чисел? Длячого?

6) Порівнай вислїди з $\frac{1}{2}h$ і $\frac{1}{4}h$; $\frac{4}{2}K$ і $\frac{4}{4}K$; $\frac{3}{2}m$ і $\frac{3}{4}m$!

7) Кілько виносить: $12 : 4$ і $\frac{1}{4}$; $36 : 4$ і $\frac{3}{4}$; $28 : 4$ і $\frac{2}{4}$; $24 : 4$ і $\frac{2}{4}$; $32 : 4$ і $\frac{3}{4}$?

8) Кілько є: $\frac{4}{4}$, $\frac{4}{4}^*$, $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{10}{4}$?

*) Коли маєш взяти 4. часть з числа більшого ніж 40 або 80, возьми найперше 4. часть з 40 або 80, а опісля з числа, яке остане!

9) Кілько виносить половина, а кілько четверта часть з 1 K, 1 m, 1 kg, 1 q, 1 hl, 1 туз., 1 копи, 1 року, 1 години?

10) Четверта часть року = 3 місяці = 1 квартал. Служниця побирає 96 K річно; кілько квартално?

11) За 4 крілики одержав Івась 2 K; по кілько десятків продавав 1 крілика?

12) Четверта часть години = 15 минут = 1 квадранс. За одну годину прочитаєм 8 сторін; кілько за квадранс?

13) 1 hl вина переляли до 4 рівних бочок; кілько l було в кожній?

14) Господар купив за 72 K сїна; четверту часть гроший заплатив зараз; кілько K ще винен?

15) Кілько десятків коштує чверть q угля, коли за 1 q платиться ся 2 K і 4 десятки?

16) Кілько коштує чверть копи яєць, коли за 1 яйце платиться ся 5 h?

Осьма часть.

1) Поділи 8 h на 4 рівні части! Кожду часть поділи еще на 2 части! На кілько частий поділив ти 8 h? Напиши: „8 h поділені на 8 частий“! ($\frac{8}{8}$). Читай коротше: „осьма часть з 8 h“!

2) Читай: $\frac{1}{8}h$, $\frac{4}{8}K$, $\frac{3}{8}l$! Напиши: „осьма часть з: 64 (40, 56) K“!

3.

$8 = 8 \times \bullet$	$\frac{8}{8} =$	$32 = 8 \times \bullet$	$\frac{32}{8} =$	$56 = 8 \times \bullet$	$\frac{56}{8} =$
$16 = 8 \times \bullet$	$\frac{16}{8} =$	$40 = 8 \times \bullet$	$\frac{40}{8} =$	$64 = 8 \times \bullet$	$\frac{64}{8} =$
$24 = 8 \times \bullet$	$\frac{24}{8} =$	$48 = 8 \times \bullet$	$\frac{48}{8} =$	$72 = 8 \times \bullet$	$\frac{72}{8} =$
				$80 = 8 \times \bullet$	$\frac{80}{8} =$

4) З яких 8 рівних чисел складає ся 72, 56, 48? Напиши 8 рівними числами: 24, 16, 32!

5) Кілько виносить половина, четверта і осьма часть з слідуючих чисел: 64, 24, 40, 56, 72? Длячого?

6) Порівнай висліди з $\frac{3}{4}$ h і $\frac{3}{8}$ h; $\frac{7}{4}$ кіп і $\frac{7}{8}$ кіп; $\frac{6}{4}$ K і $\frac{6}{8}$ K!

7) Скажи кілько виносить 16 : 8 і $\frac{1}{8}$; 72 : 8 і $\frac{7}{8}$; 48 : 8 і $\frac{4}{8}$; 24 : 8 і $\frac{2}{8}$?

8) Кілько є: $\frac{40}{8}$, $\frac{64}{8}$, $\frac{80}{8}$, $\frac{88}{8}$, $\frac{96}{8}$, $\frac{100}{8}$, $\frac{96}{4}$, $\frac{92}{4}$, $\frac{64}{4}$? Длячого?

9) Посаджено 96 деревець в 8 рівних рядах; по кілько в однім?

10) 8 hl вівса коштує 72 K; кілько належить ся за 1 hl; кілько за 5 hl вівса?

11) Робітник має 72 K місячного заробку; кілько виносять єго місячні видатки, коли ошаджає осьму часть заробку?

12) Господар мав в кіпцях 64 q бульби; осьма часть сего запасу змерала через зиму; кілько q здорової бульби остало?

13) Купець дав 56 K за товар, а при продажі заробив осьму часть сих гроший; за кілько K продав товар?

14) 8 m стяжки коштує 96 h; кілько коштує 1 m?

Третя часть.

1) Поділи 3 h на 3 рівні части! Напиши: „3 h поділені на 3 части“! ($\frac{3}{3}$ h). Читай коротше: „третя часть з 3 h“!

2) Читай: $\frac{6}{3}$ h, $\frac{12}{3}$ K, $\frac{3}{3}$ m! Напиши: „третя часть з 12 (18, 6) m“!

3.

1+1+1=?	3=3×.	$\frac{3}{3}=$	6+6+6=?	18=3×.	$\frac{18}{3}=$
2+2+2=?	6=3×.	$\frac{6}{3}=$	7+7+7=?	21=3×.	$\frac{21}{3}=$
3+3+3=?	9=3×.	$\frac{9}{3}=$	8+8+8=?	24=3×.	$\frac{24}{3}=$
4+4+4=?	12=3×.	$\frac{12}{3}=$	9+9+9=?	27=3×.	$\frac{27}{3}=$
5+5+5=?	15=3×.	$\frac{15}{3}=$	10+10+10=?	30=3×.	$\frac{30}{3}=$

4) З яких 3 рівних чисел складає ся 24, 30? Напиши 3 рівними числами: 27, 21, 18!

5) Кілько виносить третя часть з 9, 21, 30, 6? Для чого? Порівняй висліди з $18:3$ і $\frac{18}{3}$; $30:3$ і $\frac{30}{3}$!

6) Кілько є: $\frac{30}{3}$, $\frac{30}{3}^*$, $\frac{48}{3}$, $\frac{54}{3}$, $\frac{60}{3}$, $\frac{72}{3}$, $\frac{81}{3}$, $\frac{90}{3}$, $\frac{99}{3}$?

*) Коли маєш взяти 3. часть з числа більшого ніж 30, 60 або 90, возьми найперше 3. часть з 30, 60 або 90, а потім з числа, яке остане!

7) Кілько виносить 3. часть з 1 тузіна; 1 копи; 1 року; 1 місяця; 1 доби; 1 години?

8) Що є більше: пів року, чи третя часть року; $\frac{1}{4}$ копи, чи 3. часть копи; $\frac{1}{2}$ тузіна, чи 3. часть тузіна?

9.

$$\begin{array}{l} \frac{11}{3} + 18 - 14 = \quad \frac{26}{8} + 35 - 17 = \quad \frac{81}{3} + 72 - 33 = \quad \frac{84}{4} + 35 - 16 = \\ \frac{72}{3} + 24 - 19 = \quad \frac{100}{4} + 50 - 34 = \quad \frac{54}{4} + 86 - 48 = \quad \frac{93}{2} + 27 - 51 = \end{array}$$

10) За 3 бохонці хліба платить ся 1 К без 4 h; кілько за 1 бохонець; кілько за $\frac{1}{2}$ бохонця хліба?

11) За 3 К можна дістати 1 копу штахетів; кілько за 1 К?

12) 3 l рижу коштують 72 h; кілько 1 l?

13) Найкоротший день в зимі виносить у нас 3. часть доби; кілько то годин?

14) 48 хлопців стануло в 3 рівні ряди; кілько хлопців є в 1 ряді?

Шеста часть.

1) Поділи 6 h на 2 рівні части! Кожду половину поділи ще на 3 части! На кілько частий поділив ти 6 h? Напиши: „6 h поділені на 6 частий“! ($\frac{6}{6}$ h). Читай коротше: „шеста часть з 6 h“!

2) Читай: $\frac{12}{6}$ К, $\frac{60}{6}$ l, $\frac{42}{6}$ m! Напиши: „шеста часть з 6 (30, 18) К“!

3.

$$\begin{array}{l} 6 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{6}{6} = \right. \quad \left\| \quad 24 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{24}{6} = \right. \quad \left\| \quad 42 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{42}{6} = \right. \right. \\ 12 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{12}{6} = \right. \quad \left\| \quad 30 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{30}{6} = \right. \quad \left\| \quad 48 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{48}{6} = \right. \right. \\ 18 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{18}{6} = \right. \quad \left\| \quad 36 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{36}{6} = \right. \quad \left\| \quad 54 = 6 \times . \quad \left| \quad \frac{54}{6} = \right. \right. \\ \phantom{\left| \quad \frac{18}{6} = \right.} \phantom{\left| \quad \frac{36}{6} = \right.} \phantom{\left| \quad \frac{54}{6} = \right.} \phantom{\left| \quad \frac{60}{6} = \right.} \right. \end{array}$$

4) З яких 6 рівних чисел складає ся: 48, 36? Напиши 6 рівними числами: 54, 60, 42!

- 5) Кілько є шеста часть з 60, 30, 24, 54, 48, 36? Длячого?
- 6) Кілько виносить третя, а кілько шеста часть з 12, 18, 24, 42, 6, 36, 60? Длячого?
- 7) Кілько є: $\frac{60}{6}$, $\frac{66}{6}$, $\frac{78}{6}$, $\frac{72}{6}$, $\frac{84}{6}$, $\frac{90}{6}$, $\frac{96}{6}$?
- 8) Порівнай висліди з $\frac{48}{3} m$ і $\frac{48}{6} m$; $\frac{54}{3} hl$ і $\frac{54}{6} hl$; $\frac{42}{3} h$ і $\frac{42}{6} h$!
- 9) Кілько виносить третя, а кілько шеста часть з 1 тузїна; 1 копи; 1 року; 1 місяця; 1 доби; 1 години?
- 10) 6 свічок важить 54 *dkg*; кілько важить 1 свічка?
- 11) Ти заплатив за 1 тузїн пер 24 h; кілько-би ти заплатив за 6. часть тузїна?
- 12) За тиждень праці отримав робітник 8 K і 4 десятиаки; кілько десятиаків отримував денно?
- 13) Пів тузїна фляшок з зеленого скла коштує 96 h; кілько коштує 1 фляшка?
- 14) Ткач уткав в тижни 72 *m* полотна; кілько *m* пересічно випадає на 1 день?

Девята часть.

- 1) Поділи 9 h на 3 рівні части! Кожду 3. часть поділи ще на 3 части! На кілько частий поділив ти 9 h? Напиши: „9 h поділені на 9 частий“! ($\frac{9}{9} h$). Читай коротше „девята часть з 9 h“!
- 2) Читай: $\frac{18}{9} K$, $\frac{27}{9} h$, $\frac{3}{9} m$! Напиши: „девята часть з 9 (90, 18) K“!

3.

$9=9 \times \cdot$	$\frac{9}{9} =$	$36=9 \times \cdot$	$\frac{36}{9} =$	$63=9 \times \cdot$	$\frac{63}{9} =$
$18=9 \times \cdot$	$\frac{18}{9} =$	$45=9 \times \cdot$	$\frac{45}{9} =$	$72=9 \times \cdot$	$\frac{72}{9} =$
$27=9 \times \cdot$	$\frac{27}{9} =$	$54=9 \times \cdot$	$\frac{54}{9} =$	$81=9 \times \cdot$	$\frac{81}{9} =$
				$90=9 \times \cdot$	$\frac{90}{9} =$

- 4) З яких 9 рівних чисел складає ся: 18, 72? Напиши 9 рівними числами: 27, 63!
- 5) Кілько є 3. а кілько 9. часть з 27, 90, 45, 63, 81, 54, 72? Длячого?
- 6) Вирахуй: $36 : 9$ і $\frac{36}{9}$; $54 : 9$ і $\frac{54}{9}$! Порівнай висліди з $\frac{45}{3} K$ і $\frac{45}{9} K$; $\frac{63}{3} h$ і $\frac{63}{9} h$!

7.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|} \hline \frac{8}{9} + 27 - 15 = & \frac{7}{9} + 56 - 31 = & \frac{5}{9} + 72 - 40 = & \frac{6}{2} + 28 - 35 = \\ \frac{7}{3} + 33 - 17 = & \frac{5}{3} - 9 + 37 = & \frac{8}{3} + 37 - 24 = & \frac{9}{2} - 20 + 75 = \\ \hline \end{array}$$

8) За 9 срібних ложочок заплачено 63 К; яку вартість має 1 ложочка? Кілько коштує 1 тузін таких ложочок?

9) Троє дітей поділило ся рівно 72 яблуками; по кілько яблук отримала кожда дитина?

10) За 9 зимових яблук заплачено 36 h; кілько за 1 яблуко? Кілько тих яблук можна купити за 1 К?

Пята часть.

1) Поділи 5 h на 5 рівних частий! Напиши: „5 h поділені на 5 частий“! ($\frac{5}{5}$ h). Читай коротше: „пята часть з 5 h“!

2) Читай: $\frac{1}{5}$ h, $\frac{2}{5}$ К, $\frac{3}{5}$ l! Напиши: „пята часть з 5 (10, 20) К“!

3.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|l|l|} \hline 5 = 5 \times \cdot & \frac{5}{5} = & 20 = 5 \times \cdot & \frac{20}{5} = & 35 = 5 \times \cdot & \frac{35}{5} = \\ 10 = 5 \times \cdot & \frac{10}{5} = & 25 = 5 \times \cdot & \frac{25}{5} = & 40 = 5 \times \cdot & \frac{40}{5} = \\ 15 = 5 \times \cdot & \frac{15}{5} = & 30 = 5 \times \cdot & \frac{30}{5} = & 45 = 5 \times \cdot & \frac{45}{5} = \\ & & & & 50 = 5 \times \cdot & \frac{50}{5} = \\ \hline \end{array}$$

4) З яких 5 рівних чисел складає ся: 25, 40? Напиши 5 рівними числами: 45, 15!

5) Кілько є 5. часть з 40, 35, 10? Длячого? Скажи, кілько виносить $25 : 5$ і $\frac{25}{5}$, $15 : 5$ і $\frac{15}{5}$?

6) Кілько є: $\frac{50}{5}$, $\frac{55}{5}$, $\frac{75}{5}$, $\frac{85}{5}$, $\frac{90}{5}$, $\frac{95}{5}$, $\frac{95}{5}$, $\frac{100}{5}$?

7) Кілько виносить 5. часть з 1 К; 1 m; 1 kg; 1 hl; 1 копи; 1 місяця; 1 години; 1 десятака?

8) 5 пачок фарбки до ванна коштує 75 h; кілько 1 пачка?

9) 5 пачок цукру важить 25 kg; кілько 1 пачка?

10) 30 хлопців стануло в 5 рівних рядах; кілько в однім ряді?

Десята часть.

1) Поділи 10 h на 2 рівні частини! Кожну половину поділи ще на 5 частин! На кілька частин поділив ти 10 h? Напиши: „10 h поділені на 10 частин!“ ($\frac{10}{10}$ h). Читай коротше: „десята часть з 10 h“!

2) Читай: $\frac{20}{10}$ h, $\frac{30}{10}$ K, $\frac{40}{10}$ m! Напиши: „десята часть з 50 (60, 40) K“!

3.

$10 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{10}{10} = \end{array} \right\ $	$40 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{40}{10} = \end{array} \right\ $	$70 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{70}{10} = \end{array} \right\ $
$20 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{20}{10} = \end{array} \right\ $	$50 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{50}{10} = \end{array} \right\ $	$80 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{80}{10} = \end{array} \right\ $
$30 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{30}{10} = \end{array} \right\ $	$60 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{60}{10} = \end{array} \right\ $	$90 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{90}{10} = \end{array} \right\ $
				$100 = 10 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{100}{10} = \end{array} \right\ $

4) З яких 10 рівних чисел складає ся: 40, 90, 80? Напиши 10 рівними числами: 20, 50!

5) Кілько є 5. а кілька 10. часть з 10, 50, 100, 80? Длячого? Кілько виносить 30 : 10 і $\frac{30}{10}$; 80 : 10 і $\frac{80}{10}$?

6) Порівняй висліди з $\frac{60}{5}$ l і $\frac{60}{10}$ l; $\frac{20}{5}$ K і $\frac{20}{10}$ K; $\frac{20}{5}$ m і $\frac{20}{10}$ m!

7) Кілько виносить: десята, пята часть; половина, четверта часть з 1 K; 1 m; 1 kg; 1 q; 1 hl?

8) Кілько виносить: половина, 4.; 5., 10.; 3., 6. часть з 1 копи; 1 години?

9) Голова цукру, що важить 10 kg, коштує 8 K; кілька десятків випаде за 1 kg цукру?

10) Один срібний годинник коштує 40 K, другий в о 10. часть дорожший; яку вартість має другий годинник; — яку вартість мають оба?

Сема часть.

1) Поділи 7 h на 7 рівних частин! Напиши $\frac{7}{7}$ h! Читай коротше: „сема часть з 7 h“!

2) Читай: $\frac{7}{7}$ h, $\frac{14}{7}$ K, $\frac{21}{7}$ l! Напиши: „сема часть з 7 K, 14 l, 70 m“!

3.

$7 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{7}{7} = \end{array} \right\ $	$28 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{28}{7} = \end{array} \right\ $	$49 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{49}{7} = \end{array} \right\ $
$14 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{14}{7} = \end{array} \right\ $	$35 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{35}{7} = \end{array} \right\ $	$56 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{56}{7} = \end{array} \right\ $
$21 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{21}{7} = \end{array} \right\ $	$42 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{42}{7} = \end{array} \right\ $	$63 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{63}{7} = \end{array} \right\ $
				$70 = 7 \times \bullet$	$\left \begin{array}{c} \frac{70}{7} = \end{array} \right\ $

4) З яких 7 рівних чисел складає ся: 63, 42? Напиши 7 рівними числами: 35, 49!

5) Кілько в 7. часть з 28, 56, 49? Длячого? Кілько виносить $21 : 7$ і $\frac{21}{7}$; $42 : 7$ і $\frac{42}{7}$; $35 : 7$ і $\frac{35}{7}$?

6) Кілько в: $\frac{10}{7}$, $\frac{17}{7}$, $\frac{24}{7}$, $\frac{28}{7}$, $\frac{31}{7}$?

7) Кілько днів виносить сема часть з 9 тижнів?

8) З 1 копи без 4 штук росади капусти не приняла ся 7. часть, а вимерзла 8. часть; кілько штук тої росади приняло ся?

9) За 7 *т* сукна заплачено 28 К; по чому 1 *т*?

10) Що коштує більше: 7 *л* молока по 11 *н*, чи 6 *л* молока по 12 *н*?

11) Кілько треба гвоздів, щоби збити 4 деревляні скринки, коли до одної потреба 16 гвоздів?

12) Івась має 10 двогелерівок і 4 двацятаки, а я маю лиш 1 К. Котрий з нас має більше грошей? Кілько маєм оба?

О таблиці поділу.

1) Напиши по черзі поділи: $\frac{2}{2}$, $\frac{4}{2}$ до $\frac{20}{2}$; $\frac{3}{3}$ до $\frac{30}{3}$; $\frac{4}{4}$ до $\frac{40}{4}$; $\frac{5}{5}$ до $\frac{50}{5}$; $\frac{6}{6}$ до $\frac{60}{6}$; $\frac{7}{7}$ до $\frac{70}{7}$; $\frac{8}{8}$ до $\frac{80}{8}$; $\frac{9}{9}$ до $\frac{90}{9}$; $\frac{10}{10}$ до $\frac{100}{10}$!

Всі ті поділи звуть ся **табличкою поділу**.

2) Напиши, кілько виносить $\frac{15}{5}$ і $15 : 5$; $\frac{49}{7}$ і $49 : 7$; $\frac{36}{8}$ і $36 : 8$; $\frac{40}{8}$ і $40 : 8$; $\frac{72}{9}$ і $72 : 9$?

З таблички поміру і поділу отримуємо однакі числа.

Третий розділ.

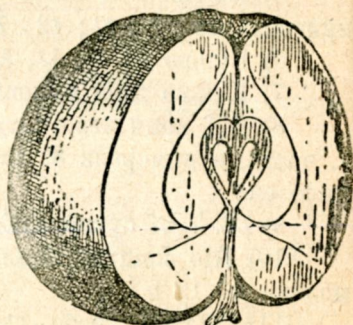
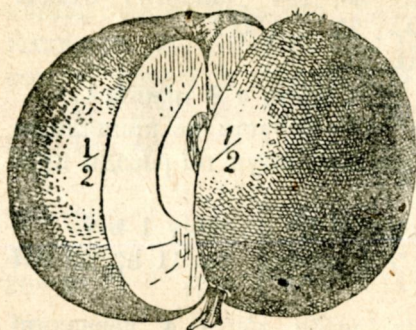
П о н я т е д р о б і в.

І.

Половина одної цілости.

1) Івась має яблуко поділити рівно між двох братів В який спосіб поділив Івась се 1 ціле яблуко?

Як називаємо 1 таку часть яблока? і як означимо її письменно?

2) Мати дала Оленці 1 метер стяжки і казала поділити її рівно поміж дві сестри. В який спосіб поділила Оленка сю 1 цілу стяжку між 2 сестри?

Як називаємо кожду 1 таку часть стяжки? і як означимо її письменно?

3) Мати поділила 1 літр молока на дві рівні части.

Як називаємо кожду 1 таку часть літра? і як означимо її письменно?

4) Одно ціле яблоко, 1 цілу стяжку, 1 цілий літр називаємо коротше: „одною цілостію“.

5) На кілька частий поділив Івась 1 яблоко; Оленка 1 стяжку; мати 1 *л* молока? Як називає ся кожда 1 така часть яблока; стяжки; одного *л* молока?

6) На кілька частий ділили они 1 цілість? Як називає ся 1 така часть цілості?

7) Що повстає з поділення 1 цілості на 2 части? Кілько половин має 1 цілість? Що творять 2 половини?

8) Напиши: „пів“! ($\frac{1}{2}$). Длячого так пише ся?

9) Прочитай: $1\frac{1}{2}$ К; $2\frac{1}{2}$ *т*; $3\frac{1}{2}$ *л*! Напиши 19 і пів *дм*; 20 і пів *кг*!

10) Замість читати: $1\frac{1}{2}$, можна читати: **півтора**.

Замість читати: $2\frac{1}{2}$, можна читати: **півтретя**.

Напиши: півчверта року; півсема *т*; півосьма *л*!

11) Кілько годин минуло від години дванацятої, коли годинник показує: пів до пятої; пів до третої?

Напиши годину: пів до семої ($6\frac{1}{2}$ год.); пів до десятої!

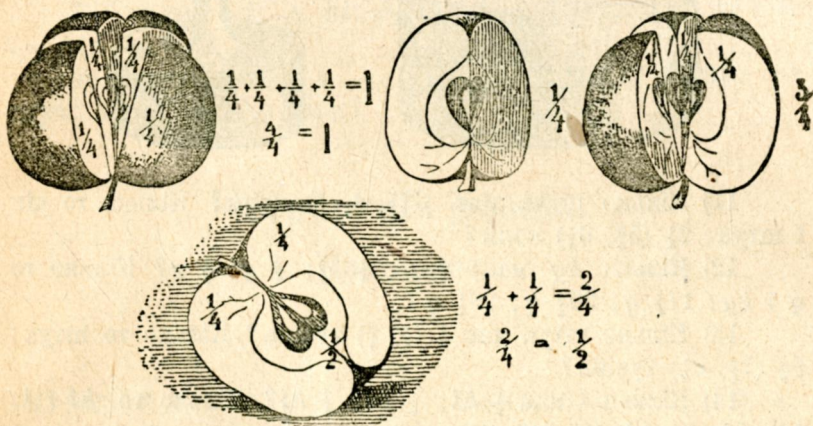
12) Кілько то *h*: $\frac{1}{2}$ К? Кілько то К і *h*: $1\frac{1}{2}$ ($15\frac{1}{2}$, $64\frac{1}{2}$) К?

- 13) Кілько *dkg* має $\frac{1}{2}$ *kg*? Кілько *kg* і *dkg* є: $3\frac{1}{2}$ *kg*; $18\frac{1}{2}$ *kg*?
- 14) Кілько *cm* має $\frac{1}{2}$ *m*? Кілько *m* і *cm* є: $5\frac{1}{2}$ *m*; $27\frac{1}{2}$ *m*?
- 15) Кілько штук є в $\frac{1}{2}$ коні? Кілько то кіп і штук: $6\frac{1}{2}$ (12 $\frac{1}{2}$) копи?
- 16) Кілько *kg* має $\frac{1}{2}$ *q*? Кілько то *q* і *kg*: $4\frac{1}{2}$ *q*; $25\frac{1}{2}$ *q*?
- 17) Кілько штук має $\frac{1}{2}$ тузіна? Кілько то штук: $1\frac{1}{2}$ (7 $\frac{1}{2}$) тузіна?
- 18) Кілько літрів має $\frac{1}{2}$ *hl*? Кілько то *hl* і *l*: $2\frac{1}{2}$ *hl*; $14\frac{1}{2}$ *hl*?
- 19) Кілько місяців має $\frac{1}{2}$ року? Кілько то місяців: $3\frac{1}{2}$ (6 $\frac{1}{2}$) року?
- 20) Кілько минут має $\frac{1}{2}$ години? Кілько то минут: $1\frac{1}{2}$ години?

II.

Четверта часть одної цілости.

1) Поділи яблуко на 2 половини! Кожду половину яблука поділи ще на половину! На кілько частий є поді-

лене 1 яблуко? Одна така часть називає ся: „одна четверта часть яблука“ ($\frac{1}{4}$).

2) Розложи 1 аркуш паперу! Зложи его в піваркуші! Зложи піваркуші в двох! На кілько частий зложив ти 1 цілий аркуш? Як називає ся така 1 часть аркуша паперу?

3) На кілько частий ділив ти 1 цілість? Як називає ся така 1 часть цілости?

4) Як ділимо цілість на 4 части? Кілько четвертих

частий має 1 цілість? Що творять чотири четв́ерті часті? Що творять 2 четв́ерті часті?

5) Напиши: одна четв́ерта часть ($\frac{1}{4}$)! Длячого так ни́ше ся?

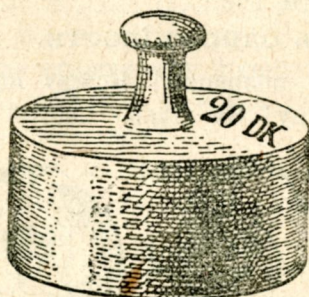
6) Напиши: 3 четв́ерті! ($\frac{3}{4}$); що значить 4, — що значить 3?

7) Прочитай: $\frac{1}{4}$ К; $\frac{3}{4}$ т; $5\frac{1}{4}$ hl! Напиши: $8\frac{3}{4}$ l; $15\frac{1}{4}$ kg!

8) Кілько h має: $\frac{1}{4}$ К; $\frac{1}{4}$ К; $\frac{3}{4}$ К? Кілько то К і h: $1\frac{1}{4}$ К; $2\frac{3}{4}$ К; $5\frac{1}{4}$ К?

9) Кілько ст має: $\frac{1}{4}$ т; $\frac{1}{4}$ т; $\frac{3}{4}$ т? Кілько то т і ст: $5\frac{1}{4}$ т; $7\frac{3}{4}$ т; $18\frac{1}{4}$ т?

10) Кілько dkg має: $\frac{1}{4}$ kg; $\frac{1}{4}$ kg; $\frac{3}{4}$ kg? Кілько то kg і dkg: $18\frac{1}{4}$ kg; $22\frac{3}{4}$ kg; $15\frac{1}{4}$ kg?

11) Кілько штук має $\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$) копи? Кілько то кіп і штук: $2\frac{1}{4}$ ($5\frac{3}{4}$, $6\frac{1}{4}$) копи?

12) Кілько kg має: $\frac{1}{4}$ q; $\frac{1}{4}$ q; $\frac{2}{4}$ q; $\frac{3}{4}$ q? Кілько то q і kg: $17\frac{1}{4}$ q; $28\frac{3}{4}$ q; $98\frac{1}{4}$ q?

13) Кілько штук має $\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$) тузі́на? Кілько то штук: $5\frac{1}{4}$ ($7\frac{3}{4}$, $6\frac{1}{4}$) тузі́на?

14) Кілько l має $\frac{1}{4}$ hl; $\frac{1}{4}$ hl; $\frac{3}{4}$ hl? Кілько то hl і l: $16\frac{1}{4}$ hl; $8\frac{3}{4}$ hl; $2\frac{1}{4}$ hl?

15) Кілько місяців має $\frac{1}{4}$ ($\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$) року? Кілько то літ і місяців: $12\frac{1}{4}$ ($9\frac{3}{4}$, $7\frac{1}{4}$) року?

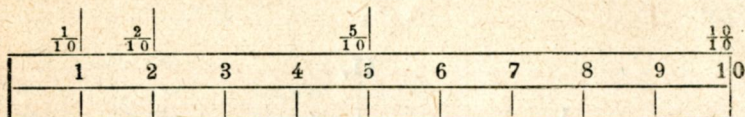
16) Кілько мі́нут має $\frac{1}{4}$ ($\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$) години? Кілько то мі́нут 1 (3, 2) квадранс (чв́ерть години)?

17) Котра то година і мі́нута: квадранс (чв́ерть) на другу; 3 квадранси (чв́ерті) на шесту?

III.

Десята часть одной цілости.

1) На кільки *см* є поділений 1 *дм*? Як називає ся і така часть *дм*? Якою частию *дм* є 1 *см*?

2) Напиши: $\frac{3}{10}$; $\frac{7}{10}$; $\frac{9}{10}$; $\frac{1}{10}$ і скажи, що означає число під черткою (на долині), а що означає число над черткою (на горі)?

3) Читай: $5\frac{1}{10}$ К; $7\frac{3}{10}$ м; $9\frac{7}{10}$ hl; $16\frac{2}{10}$ q; $14\frac{4}{10}$ kg!

4) Кілько то h: $\frac{1}{10}$ К; $\frac{3}{10}$ К; $\frac{7}{10}$ К; $\frac{5}{10}$ К? Кілько то К і h: $2\frac{7}{10}$ К!

5) Кілько то *dkg*: $\frac{3}{10}$ kg; $\frac{2}{10}$ kg; $\frac{9}{10}$ kg? Кілько то *kg* і *dkg*: $8\frac{1}{10}$ kg!

6) Кілько то *kg*: $\frac{9}{10}$ q; $\frac{7}{10}$ q; $\frac{3}{10}$ q? Кілько то *q* і *kg*: $1\frac{1}{10}$ q!

7) Кілько то *l*: $\frac{1}{10}$ hl; $\frac{3}{10}$ hl; $\frac{5}{10}$ hl? Кілько то *hl* і *l*: $5\frac{1}{10}$ hl; $7\frac{9}{10}$ hl?

8) Кілько штук є в $\frac{1}{10}$ ($\frac{3}{10}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{4}{10}$) копн? Кілько то штук: $1\frac{3}{10}$ ($1\frac{4}{10}$, $1\frac{1}{10}$) копн?

Четвертий розділ.

Повторенє.

I.

1.

9+1*), 3, 5, 7, 2, 4, 6, 8
 18+..
 27+..
 36+..
 45+..

2.

54+8, 6, 2, 4, 7, 1, 3, 5
 63
 72
 81
 93

*) Числи так:

9+1=	18+1=	27+1=	і т. д.
9+3=	18+3=	27+3=	
9+5=	18+5=	27+5=	
і т. д.	і т. д.	і т. д.	

3) 19+13, 15, 18, 17, 14	4) 48+29, 26, 22, 21, 28
27	56
35	64

II.

1.	2.
19-2*), 4, 3, 5, 9, 7, 6, 8	64-9, 6, 8, 7, 4, 3, 2, 5
28- . . .	73
37- . . .	88
46- . . .	91
55- . . .	100

*) Числи так:

19-2=	28-2=	57-2= і т. д.
19-4=	28-4=	37-4=
19-3=	28-3=	37-3=
і т. д.	і т. д.	і т. д.

3) 23-15, 18, 17, 13, 14	4) 62-37, 49, 28, 21, 53
36	75
50	100

III.

1.	2.
2, 4, 6 і т. д. по 2 до 20 і до 100	100, 98 і т. д. по 2 до 0
3, 6, 9 і т. д. по 3 до 30 і до 99	99, 96 і т. д. по 3 до 0
4, 8, 12 і т. д. по 4 до 40 і до 96	96, 92 і т. д. по 4 до 0
5, 10, 15 і т. д. по 5 до 50 і до 100	100, 95 і т. д. по 5 до 0
6, 12, 18 і т. д. по 6 до 60 і до 96	96, 90 і т. д. по 6 до 0
7, 14, 21 і т. д. по 7 до 70 і до 98	98, 91 і т. д. по 7 до 0
8, 16, 24 і т. д. по 8 до 80 і до 96	96, 88 і т. д. по 8 до 0
9, 18, 27 і т. д. по 9 до 90 і до 99	99, 90 і т. д. по 9 до 0
10, 20, 30 і т. д. по 10 . . . до 100	100, 90 і т. д. по 10 до 0

$$\begin{array}{r}
 3) \quad 1, 3, 5, 9, 2 \times 1^*) \\
 \quad \times 2 \\
 \quad \times 3 \\
 \quad \times 4 \\
 \quad \times 5
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 4) \quad 4, 6, 8, 7, 10 \times 6 \\
 \quad \times 7 \\
 \quad \times 8 \\
 \quad \times 9 \\
 \quad \times 10
 \end{array}$$

*) Числи так:

$$\begin{array}{lll}
 1 \times 1 = & 1 \times 2 = & 1 \times 3 = \text{ i т. д.} \\
 3 \times 1 = & 3 \times 2 = & 3 \times 3 = \\
 5 \times 1 = & 5 \times 2 = & 5 \times 3 = \\
 \text{ i т. д.} & \text{ i т. д.} & \text{ i т. д.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 5) \quad 2, 5, 3, 4, 6 \times 11 \\
 \quad \times 13 \\
 \quad \times 17 \\
 \quad \times 15
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 6) \quad 2, 3, 4 \times 25 \\
 \quad \times 23 \\
 \quad \times 21 \\
 \quad \times 22
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 7) \quad 2, 3 \times 31 \\
 \quad \times 30 \\
 \quad \times 32 \\
 \quad \times 33
 \end{array}$$

IV.

$$\begin{array}{l}
 1) \quad 2 \text{ в } 4, 18, 10, 28, 5 \\
 \quad 3 \text{ в } 9, 27, 15, 24, 16 \\
 \quad 4 \text{ в } 16, 32, 20, 36, 21 \\
 \quad 5 \text{ в } 25, 45, 20, 35, 49
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 2) \quad 6 \text{ в } 36, 54, 30, 42, 25 \\
 \quad 7 \text{ в } 49, 63, 28, 56, 60 \\
 \quad 8 \text{ в } 64, 48, 72, 56, 25 \\
 \quad 9 \text{ в } 81, 36, 63, 72, 46
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 3) \quad 2 \text{ в } 54, 76, 84, 98, 90 \\
 \quad 3 \text{ в } 45, 75, 54, 96, 48 \\
 \quad 4 \text{ в } 56, 68, 72, 96, 100 \\
 \quad 5 \text{ в } 70, 95, 65, 80, 100
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 4) \quad 6 \text{ в } 72, 84, 90, 78, 96 \\
 \quad 7 \text{ в } 98, 84, 91, 77 \\
 \quad 8 \text{ в } 88, 96 \\
 \quad 9 \text{ в } 99 = ?
 \end{array}$$

V.

- 1) Половина з 12, 24, 32, 60
Четверта часть з 32, 56, 92, 100
Осьма часть з 64, 80, 72, 96
- 2) Третья часть з 27, 36, 54, 90
Шеста часть з 42, 54, 72, 96
Девята часть з 36, 54, 81, 99
- 3) Пята часть з 45, 65, 75, 90
Десята часть з 30, 70, 80, 100
Сема часть з 49, 56, 70, 98

VI.

- 1) $\frac{1}{2}$ K = ? h; $9\frac{3}{4}$ K = ? K ? h
 $\frac{1}{4}$ m = ? cm; $27\frac{3}{10}$ m = ? m ? cm
 $\frac{3}{4}$ kg = ? dkg; $15\frac{1}{4}$ kg = ? kg ? dkg
 $\frac{5}{10}$ q = ? kg; $5\frac{1}{2}$ q = ? q ? kg
- 2) $\frac{3}{10}$ hl = ? l; $6\frac{1}{4}$ hl = ? hl ? l
 $\frac{1}{2}$ копи = ? штук; $7\frac{1}{4}$ копи = ? кіп ? штук;
 $7\frac{1}{2}$ тузіна = ? штук;
 $5\frac{7}{10}$ лібри = ? лібер ? аркушів.

VII. Приміри.

1) Мати має в калитці 2 п'ятнадцятикоронівки, 2 десятикоронівки і 2 двайцятикоронівки; кільки K має разом? Кільки бракує матери до 100 K?

2) Хлопець продав 2 горнятка ожин і 1 мірку суниць. За 1 горнятко ожин отримав 12 h, за друге 17 h, а за суниці 19 h; кільки разом? Кільки єму бракує до $\frac{1}{2}$ K?

3) 1 q жита коштує 16 (17, 18, 19) K; кільки коштує 5 (4, 3, 2) q?

4) За 9 головок капусти заплачено 36 h; по чому за 1 головку? Кільки головок капусти можна купити за 56 (84, 72) h? — кільки за 1 K?

5) 8 m перкалю коштує 72 h; кільки 1 m? — Кільки коштує 3 (7, 9) m того перкалю?

6) 9 яєць коштує 45 h; кільки 1 яйце? — кільки 4 (8, 15) яєць?

7) Івась має $\frac{1}{2}$ K, а Оленка $\frac{1}{4}$ K; кільки h мають обое?

8) Прочитай слідуєчі дати: 19. III.; 8. V.; 13. VI.; 24. VII.; 29. IX.; 28. X.; 11. XI.; 23. XII.!

Д о д а т о к.

I. Монети.

- а) Монети бронзові: гелер (1 h) і двогелерівка (2 h).
б) Монети ніклеві: десятак (10 h) і дваццятак (20 h).
в) Монети срібні: корона (1 K) = 100 h і п'яťкоронівка (5 K).
г) Монети золоті: десятикоронівка (10 K)
і дваццятькоронівка (20 K).
ж) Гроші паперові: 10 корон; 20 корон; 50 корон; 100 корон.

II. Міри довжини.

- 1 метер = 10 дециметрів, $1\ m = 10\ dm$
1 дециметр = 10 сантиметрів, $1\ dm = 10\ cm$
1 метер = 100 сантиметрів, $1\ m = 100\ cm$.

III. Міри об'єму.

- 1 літр = 10 децилітрів, $1\ l = 10\ dl$
1 гектолітр = 100 літрів, $1\ hl = 100\ l$

Начиня: $\frac{1}{2}\ l$; $\frac{1}{4}\ l$; $\frac{1}{8}\ l$.

IV. Міри тягару.

- 1 кілюграм = 100 декаграмів, $1\ kg = 100\ dkg$
1 сотнар метричний (q) = 100 кілюграмів, $1\ q = 100\ kg$
1 декаграм = 10 ґрамів (g), $1\ dkg = 10\ g$
Тягарки: 50 dkg; 20 dkg; 10 dkg; 5 dkg; 2 dkg; 1 dkg.

V. Міри часу.

1 рік має 12 місяців;	1 доба має 24 годин;
1 місяць має 30 днів;	1 година має 60 минут;
1 тиждень має 7 днів;	15 минут звуть квадрансом
(чвертью).

VI. Міри збірні.

- 1 копа = 60 штук = 5 тузінів;
1 тузін = 12 штук; 2 штуки = 1 пара
1 лібра = 10 складок = 100 аркушів;
1 складка = 10 аркушів.

VI.

- 1) $\frac{1}{2} K = ? h$; $9\frac{3}{4} K = ? K ? h$
 $\frac{1}{4} m = ? cm$; $27\frac{8}{10} m = ? m ? cm$
 $\frac{3}{4} kg = ? dkg$; $15\frac{1}{4} kg = ? kg ? dkg$
 $\frac{5}{10} q = ? kg$; $5\frac{1}{2} q = ? q ? kg$
- 2) $\frac{3}{10} hl = ? l$; $6\frac{1}{4} hl = ? hl ? l$
 $\frac{1}{2}$ копи = ? штук; $7\frac{1}{4}$ копи = ? кіп ? штук;
 $7\frac{1}{2}$ тузіна = ? штук;
 $5\frac{7}{10}$ лібри = ? лібер ? аркушів.

VII. Приміри.

1) Мати має в калитці 2 пятькоронівки, 2 десятькоронівки і 2 двацятькоронівки; кілька К має разом? Кілько бракує матери до 100 К?

2) Хлопець продав 2 горнятка ожин і 1 мірку суниць. За 1 горнятко ожин отримав 12 h, за друге 17 h, а за суниць 19 h; кілька разом? Кілько йому бракує до $\frac{1}{2} K$?

3) 1 q жита коштує 16 (17, 18, 19) К; кілька коштує 5 (4, 3, 2) q?

4) За 9 головок капусти заплачено 36 h; по чому за 1 головку? Кілько головок капусти можна купити за 56 (84, 72) h? — кілька за 1 К?

5) 8 m перкалю коштує 72 h; кілька 1 m? — Кілько коштує 3 (7, 9) m того перкалю?

6) 9 яєць коштує 45 h; кілька 1 яйце? — кілька 4 (8, 15) яєць?

7) Івась має $\frac{1}{2} K$, а Оленка $\frac{1}{4} K$; кілька h мають обоє?

8) Прочитай слідуєчі дати: 19. III.; 8. V.; 13. VI.; 24. VII.; 29. IX.; 28. X.; 11. XI.; 23. XII.!

Д о д а т о к.

I. Монети.

- а) Монети бронзові: гелер (1 h) і двогелєрівка (2 h).
б) Монети ніклеві: десятак (10 h) і дваїцятак (20 h).
в) Монети срібні: корона (1 K) = 100 h і п'яťкоронівка (5 K).
г) Монети золоті: десятикоронівка (10 K)
і дваїцятькоронівка (20 K).
ґ) Гроші паперові: 10 корон; 20 корон; 50 корон; 100 корон.

II. Міри довжини.

- 1 метер = 10 дециметрів, $1\ m = 10\ dm$
1 дециметер = 10 центиметрів, $1\ dm = 10\ cm$
1 метер = 100 центиметрів, $1\ m = 100\ cm$.

III. Міри об'єму.

- 1 літр = 10 децилітрів, $1\ l = 10\ dl$
1 гектолітр = 100 літрів, $1\ hl = 100\ l$

Начиня: $\frac{1}{2}\ l$; $\frac{1}{4}\ l$; $\frac{1}{8}\ l$.

IV. Міри тягару.

- 1 кільограм = 100 декаграмів, $1\ kg = 100\ dkg$
1 сотнар метричний (q) = 100 кільограмів, $1\ q = 100\ kg$
1 декаграм = 10 ґрамів (g), $1\ dkg = 10\ g$
Тягарки: 50 dkg; 20 dkg; 10 dkg; 5 dkg; 2 dkg; 1 dkg.

V. Міри часу.

1 рік має 12 місяців;	1 доба має 24 годин;
1 місяць має 30 днів;	1 година має 60 минут;
1 тиждень має 7 днів;	15 минут звуть квадрансом
(чвертию).

VI. Міри збірні.

- 1 копа = 60 штук = 5 тузїнів;
1 тузїн = 12 штук; 2 штуки = 1 пара
1 лібра = 10 складок = 100 аркушів;
1 складка = 10 аркушів.
-

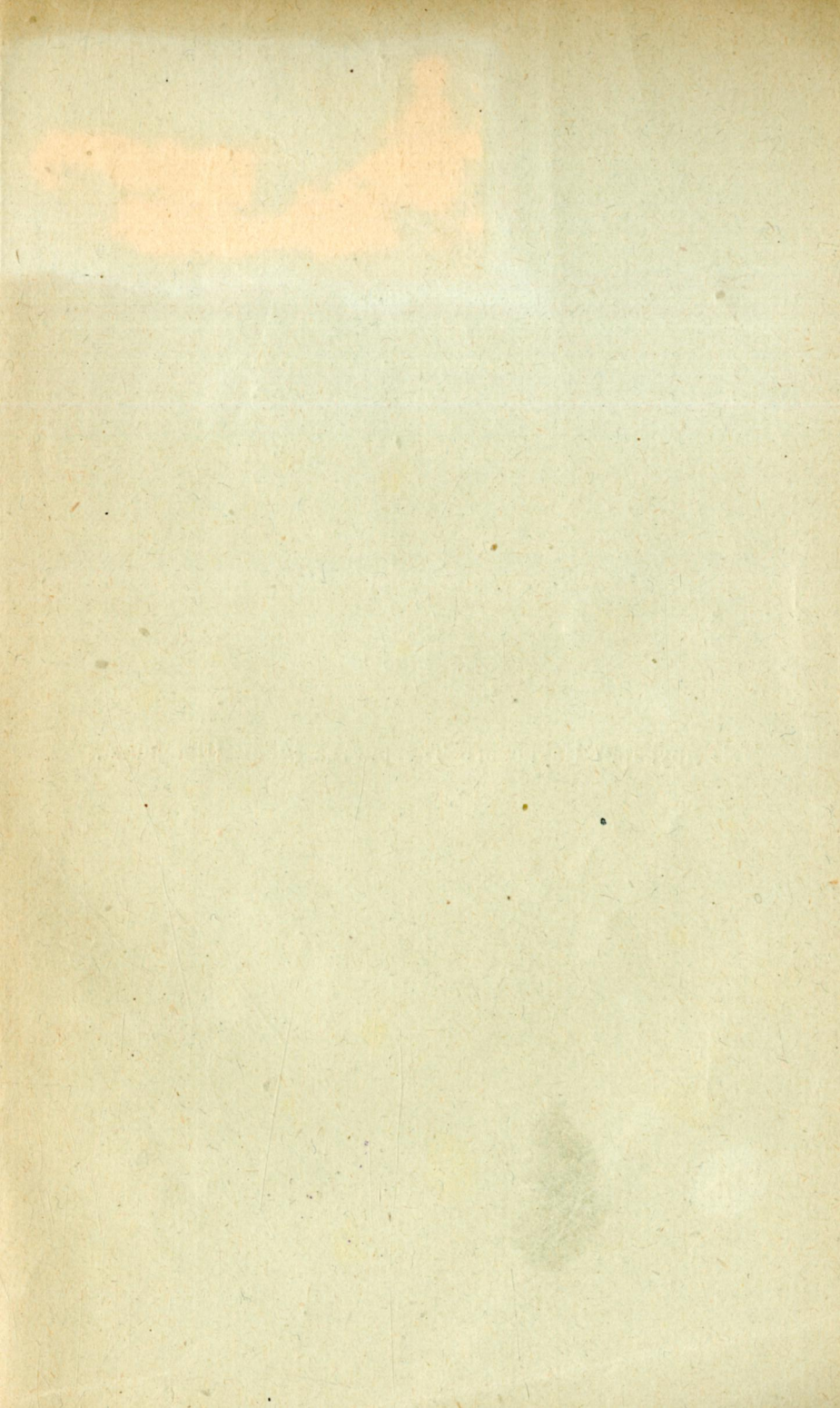
VII.

Табличка множеня.

$1 \times 2 = 2$	$1 \times 3 = 3$	$1 \times 4 = 4$	$1 \times 5 = 5$
$2 \times 2 = 4$	$2 \times 3 = 6$	$2 \times 4 = 8$	$2 \times 5 = 10$
$3 \times 2 = 6$	$3 \times 3 = 9$	$3 \times 4 = 12$	$3 \times 5 = 15$
$4 \times 2 = 8$	$4 \times 3 = 12$	$4 \times 4 = 16$	$4 \times 5 = 20$
$5 \times 2 = 10$	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 4 = 20$	$5 \times 5 = 25$
$6 \times 2 = 12$	$6 \times 3 = 18$	$6 \times 4 = 24$	$6 \times 5 = 30$
$7 \times 2 = 14$	$7 \times 3 = 21$	$7 \times 4 = 28$	$7 \times 5 = 35$
$8 \times 2 = 16$	$8 \times 3 = 24$	$8 \times 4 = 32$	$8 \times 5 = 40$
$9 \times 2 = 18$	$9 \times 3 = 27$	$9 \times 4 = 36$	$9 \times 5 = 45$
$10 \times 2 = 20$	$10 \times 3 = 30$	$10 \times 4 = 40$	$10 \times 5 = 50$

$1 \times 6 = 6$	$1 \times 7 = 7$	$1 \times 8 = 8$	$1 \times 9 = 9$
$2 \times 6 = 12$	$2 \times 7 = 14$	$2 \times 8 = 16$	$2 \times 9 = 18$
$3 \times 6 = 18$	$3 \times 7 = 21$	$3 \times 8 = 24$	$3 \times 9 = 27$
$4 \times 6 = 24$	$4 \times 7 = 28$	$4 \times 8 = 32$	$4 \times 9 = 36$
$5 \times 6 = 30$	$5 \times 7 = 35$	$5 \times 8 = 40$	$5 \times 9 = 45$
$6 \times 6 = 36$	$6 \times 7 = 42$	$6 \times 8 = 48$	$6 \times 9 = 54$
$7 \times 6 = 42$	$7 \times 7 = 49$	$7 \times 8 = 56$	$7 \times 9 = 63$
$8 \times 6 = 48$	$8 \times 7 = 56$	$8 \times 8 = 64$	$8 \times 9 = 72$
$9 \times 6 = 54$	$9 \times 7 = 63$	$9 \times 8 = 72$	$9 \times 9 = 81$
$10 \times 6 = 60$	$10 \times 7 = 70$	$10 \times 8 = 80$	$10 \times 9 = 90$

И 46.134

89,

~~31234~~

РАХУНКИ ДЛЯ ШКОЛ НАРОДНИХ

ЧАСТЬ II.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка.

Ціна примірника 45 гелерів.

У ЛЬВОВІ.

Накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок.
1917.

2005